

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης
στη Σχολική Μονάδα

Τόμος IV:
Σχέδια Δράσης: Πλαίσιο Ανάπτυξης
και Παραδείγματα Εφαρμογής

Δεκέμβριος 2012

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορείς υλοποίησης το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η συγγραφή του παρόντος τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας Έργου του πιλοτικού προγράμματος και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιαν, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. Ενδεικτικό Θεματικό Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης	5
Θεματικό Πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης.....	7
2. Ενδεικτικά Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης	11
Σχέδιο Δράσης 1.....	12
Σχέδιο Δράσης 2.....	21
Σχέδιο Δράσης 3.....	29
Σχέδιο Δράσης 4.....	37
Σχέδιο Δράσης 5.....	46
Σχέδιο Δράσης 6.....	54
Σχέδιο Δράσης 7.....	60
Σχέδιο Δράσης 8.....	67
Σχέδιο Δράσης 9.....	74
Σχέδιο Δράσης 10.....	81
Σχέδιο Δράσης 11.....	88
Σχέδιο Δράσης 12.....	95

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών τόμος IV με τίτλο «Σχέδια Δράσης: Πλαίσιο Ανάπτυξης και Παραδείγματα Εφαρμογής» αναφέρεται στην υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης, στην οποία θα προχωρήσουν τα σχολεία κατά το δεύτερο έτος της εφαρμογής της ΑΕΕ και τα επόμενα χρόνια.

Τα Σχέδια Δράσης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας της «Αυτοαξιολόγησης» και μία ιδιαιτέρως σημαντική παράμετρο του εκπαιδευτικού έργου καθώς συνδέονται άμεσα με στοχευμένες δράσεις παρέμβασης που αναπτύσσουν οι εκπαιδευτικοί με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του έργου της σχολικής μονάδας. Κατ' αυτόν τον τρόπο συνιστούν έναν από τους βασικούς δείκτες της ΑΕΕ και τα αποτελέσματά τους ένα από τα βασικά κριτήρια αποτίμησης των επιτευγμάτων του σχολείου.

Ο τόμος αποτελεί συνέχεια των τριών προηγούμενων τόμων αλλά **συνδέεται** κυρίως με τις **διαδικασίες του εκπαιδευτικού σχεδιασμού** που περιγράφονται στον Τόμο II, στις **ενότητες που αφορούν στη διαμόρφωση και την εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης**.

Το υλικό που περιέχεται στον παρόντα τόμο περιλαμβάνει:

- Ένα ενδεικτικό θεματικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των Σχεδίων Δράσης που θα υλοποιήσει το σχολείο
- Ενδεικτικά παραδείγματα ανάπτυξης Σχεδίων Δράσης, τα οποία εστιάζουν σε ορισμένους δείκτες αξιολόγησης της ποιότητας και αφορούν σε βασικές πτυχές του εκπαιδευτικού έργου.

1. Ενδεικτικό Θεματικό Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης

Στη συνέχεια παρατίθεται ένα ενδεικτικό θεματικό πλαίσιο ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης στη σχολική μονάδα. Το πλαίσιο έχει ως στόχο να βοηθήσει τις ομάδες εργασίας στον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την επιτυχή εφαρμογή των διαφόρων δράσεων.

Κάθε σχολική μονάδα μπορεί να προσαρμόσει τα στοιχεία του πλαισίου στο ειδικότερο αντικείμενο της δράσης που προτίθεται να υλοποιήσει, καθώς και στις ιδιαιτερότητες του σχολείου. Σημειώνεται ότι ο σχεδιασμός και η αποτελεσματική εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την «κουλτούρα αξιολόγησης» του σχολείου και τις συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και προϋποθέσεων πάνω στις οποίες θα στηριχθεί η εισαγωγή και εδραίωση των αλλαγών στις δομές, την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου.

Τα Σχέδια Δράσης που περιλαμβάνονται στον παρόντα τόμο έχουν ως κύριο στόχο να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τη δημιουργία της απαραίτητης «υποδομής» μέσα από την ενεργό συμμετοχή όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας. Με δεδομένο, επίσης, ότι τα περισσότερα σχολεία εμπλέκονται για πρώτη φορά σε διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού, στα παραδείγματα των Σχεδίων Δράσης δόθηκε προτεραιότητα και έμφαση, μεταξύ άλλων, σε θεματικές όπως: δημιουργία ενεργού ιστοσελίδας, δικτύωση και επικοινωνία με την εκπαιδευτική κοινότητα, διαμόρφωση εσωτερικού κανονισμού, ενίσχυση συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών, βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, προώθηση αντισταθμιστικών και υποστηρικτικών παρεμβάσεων, άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Στο προτεινόμενο πλαίσιο περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Η αναγκαιότητα της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης
2. Ο σκοπός και οι στόχοι του Σχεδίου Δράσης
3. Τα κριτήρια επιτυχίας της δράσης
4. Η μεθοδολογία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης
5. Οι πόροι και τα μέσα του Σχεδίου Δράσης
6. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης
7. Οι διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του Σχεδίου Δράσης
8. Η έκθεση των αποτελεσμάτων του Σχεδίου Δράσης

Τόσο για το πλαίσιο ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης, όσο και για τα σχετικά παραδείγματα που ακολουθούν πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα:

- Όλα τα Σχέδια Δράσης είναι ενδεικτικά και αποτελούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα από τους πέντε τομείς (I-V) του εκπαιδευτικού έργου, όπως ορίζονται στον τόμο I «Βασικό Πλαίσιο» για τη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας.
- Κάποια από αυτά εστιάζουν σε συγκεκριμένους δείκτες με συγκεκριμένη θεματική ενότητα, ενώ άλλα αναδεικνύουν το χαρακτήρα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των δεικτών, ακόμη και ανάμεσα σε δείκτες από διαφορετικούς τομείς.
- Κατά τον σχεδιασμό τους ελήφθη υπόψη ότι απευθύνονται τόσο σε μικρές, όσο και σε μεγάλες σχολικές μονάδες, με Σύλλογο Διδασκόντων που κυμαίνεται από 3-4 έως και 80 – 90 μέλη. Συνεπώς οι επιμέρους προτεινόμενοι στόχοι, τα κριτήρια επιτυχίας και οι ενέργειες ή δραστηριότητες για την υλοποίησή τους μπορεί να φαίνονται υπερβολικοί για τις μικρές σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας, κυρίως, Εκπαίδευσης. Εννοείται ότι κάθε σχολική μονάδα διαμορφώνει το δικό της Σχέδιο Δράσης ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της και τις δυνατότητες των μελών της να το υλοποιήσουν.
- Σε κάθε περίπτωση το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να είναι εστιασμένο σε συγκεκριμένη περιοχή του εκπαιδευτικού έργου και να θέτει εφικτούς στόχους, στους οποίους η σχολική μονάδα μπορεί να ανταποκριθεί.

Θεματικό Πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης

Τομέας/Δείκτης:

Τίτλος:

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Καταγράφονται οι λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης με βάση τις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα του σχολείου: σύνδεση με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης (βελτίωση αδυναμιών, ενίσχυση καλών πρακτικών) ή/και με εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητες.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Προσδιορίζονται οι δείκτες με τους οποίους αναπτύσσεται σαφής αλληλεπίδραση και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό των στόχων, την επιλογή των κριτηρίων, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του σχεδίου δράσης.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αναφέρονται: α) αποτελέσματα καλών πρακτικών που τυχόν έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και έχουν σχέση με την προτεινόμενη δράση ή/και β) δράσεις που έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και μπορούν να συμπληρώνουν ή να υποστηρίζουν και να ενισχύουν τη σχεδιαζόμενη δράση.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Περιγράφεται ο βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

Περιγράφονται οι ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης.

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

Αναφέρονται τα συγκεκριμένα κριτήρια επιτυχίας του κάθε στόχου, με βάση τα οποία θα αποτιμηθούν τα τελικά αποτελέσματα. Η διατύπωση συγκεκριμένων κριτηρίων επιτυχίας αποτελεί βασική παράμετρο ενός σχεδίου δράσης, αφού με αυτά θα συγκριθούν τα τελικά αποτελέσματα της δράσης για τον καθορισμό του βαθμού αποτελεσματικό-

τητάς της.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Καταγράφονται οι στρατηγικές εφαρμογής της δράσης, οι συγκεκριμένες ενέργειες τις οποίες θα αναπτύξει το σχολείο για την αποτελεσματική υλοποίηση της δράσης.

2. Οργανωτικές δομές

Περιγράφεται η οργανωτική δομή για την εκτέλεση του σχεδίου δράσης (αρμοδιότητες προσώπων και μηχανισμοί συνεργασίας και συντονισμού). Επίσης περιγράφεται η αξιοποίηση των υπάρχουσών οργανωτικών δομών του σχολείου και η συνεργασία προσώπων ή/ και θεσμικών φορέων της εκπαίδευσης σχετικών με την επιλεγμένη δράση.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Προσδιορίζεται η αναγκαιότητα διαμορφωτικών παρεμβάσεων στην οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής και σε εκπαιδευτικές πρακτικές, ώστε να διευκολυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησης και αποτελεσματικής εφαρμογής των δράσεων και επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων: αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα, στο ρόλο επιμέρους διδασκόντων κ.λπ.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

Περιγράφονται τα μέσα και οι πόροι που απαιτούνται για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου δράσης, οι οποίοι διαφέρουν ανάλογα με τη φύση της δράσης και την ιδιαιτερότητα της σχολικής μονάδας.

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Προσδιορίζεται το ανθρώπινο δυναμικό που θα εμπλακεί στην υλοποίηση της δράσης, όπως εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, σχολικοί σύμβουλοι, επιστημονικοί συνεργάτες κ.ά.

2. Χρόνος

Προσδιορίζεται ο απαιτούμενος χρόνος εργασίας των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη της κάθε στρατηγικής εφαρμογής (συναντήσεις ομάδων εργασίας, συλλογή και επεξεργασία στοιχείων κ.ά.), καθώς και η κατανομή του στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος της δράσης.

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Περιγράφονται οι υποδομές και τα μέσα που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης, όπως τεχνολογικός εξοπλισμός, αίθουσες, εποπτικά μέσα, αναλώσιμα υλικά κ.λπ.

4. Οικονομικοί πόροι

Προσδιορίζονται οι οικονομικοί πόροι που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης, όπως κόστος επιμόρφωσης, υλικών, μετακινήσεων κ.λπ.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Προσδιορίζονται τα μεθοδολογικά εργαλεία τα οποία απαιτούνται για τη συλλογή/καταγραφή δεδομένων στο πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης, όπως ημερολόγια, σχέδια παρατήρησης, φόρμες καταγραφής, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κ.λπ.).

6. Πηγές

Περιγράφονται οι πηγές που θα αξιοποιηθούν για τη συλλογή των δεδομένων, όπως: πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς κ.λπ. Μπορεί να γίνει αναφορά σε σχετική με το αντικείμενο της δράσης βιβλιογραφία (μελέτες, έρευνες, καλές πρακτικές).

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Αποτυπώνεται συγκεκριμένο και ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για κάθε στόχο ή στρατηγική εφαρμογής, με βάση την ιδιαιτερότητα και τις δυνατότητες της σχολικής μονάδας.

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Προσδιορίζονται οι διαδικασίες αξιολόγησης που θα ακολουθήσει το σχολείο για:

α) την παρακολούθηση της προόδου της δράσης (ενδιάμεση διαμορφωτική αξιολόγηση, ανατροφοδότηση, καταγραφή των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων και δυσκολιών εφαρμογής) και

β) τη συνολική εκτίμηση τόσο των αποτελεσμάτων της δράσης (τελική αξιολόγηση), όσο και της διαδικασίας υλοποίησής της, με βάση τους προκαθορισμένους στόχους και τα κριτήρια επιτυχίας.

Γίνεται αναφορά:

- στις συγκεκριμένες μεθόδους και τα μέσα που θα αξιοποιηθούν για τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων
- στους εμπλεκόμενους (εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς κ.ά.) και
- στον χρόνο που προγραμματίζονται οι επί μέρους αξιολογικές δράσεις κ.λπ.

Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του

αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

2. Ενδεικτικά Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης

- 2.1. Ανάπτυξη Σχολικής Ιστοσελίδας**
- 2.2. Αναβάθμιση των Χώρων του Σχολείου: Αλλάζοντας τους Χώρους, Αλλάζοντας τη Μάθηση**
- 2.3. Αναδιαμόρφωση του Εσωτερικού Κανονισμού του Σχολείου**
- 2.4. Ενίσχυση της Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων και των Μαθητικών Ομίλων**
- 2.5. Βελτίωση των Σχέσεων μεταξύ των Μαθητών**
- 2.6. Συμμετοχή των Γονέων στη Σχολική Ζωή**
- 2.7. Ανάπτυξη Συνεργατικών Πρακτικών Διδασκαλίας**
- 2.8. Εκπαιδευτικά Προγράμματα – Καινοτόμες δράσεις**
- 2.9. Ενδοσχολική Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών με την Αξιοποίηση των ΤΠΕ**
- 2.10. Παρακολούθηση της Φοίτησης και της Σχολικής Διαρροής**
- 2.11. Ενίσχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης**
- 2.12. Η Ομαλή Μετάβαση των Νηπίων στο Δημοτικό σχολείο**

Σχέδιο Δράσης 1

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ Δείκτης Αξιολόγησης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι
Τίτλος: Ανάπτυξη σχολικής ιστοσελίδας
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης αναδεικνύουν μεν την καλή λειτουργία, επισημαίνουν όμως έλλειμμα στην ψηφιακή υποδομή του σχολείου για την υποστήριξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης. Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν την αναγκαιότητα να αξιοποιηθούν οι ΤΠΕ για την προβολή της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, την ανάδειξη των καλών πρακτικών και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία με σύγχρονα εργαλεία και μέσα επικοινωνίας.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης αναμένεται να αναδείξει τις καλές πρακτικές του σχολείου, να υποστηρίξει τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών, μεταξύ σχολείου-γονέων, καθώς και να συμβάλλει θετικά στην οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιούνται δεδομένα του σχολείου (τεχνογνωσία ανθρώπινου δυναμικού, σχολικές πρωτοβουλίες, εκπαιδευτικά προγράμματα, καινοτόμες δράσεις) που μπορούν να υποστηρίξουν τη δράση.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Η ανάπτυξη, η βελτίωση και η αποτελεσματική αξιοποίηση της ψηφιακής υποδομής του σχολείου με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.</p>
<p>2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης</p> <ul style="list-style-type: none">
• Ανάπτυξη ή βελτίωση υπάρχοντος δικτυακού τόπου – ιστοσελίδας του σχολείου
• Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ομαδοσυνεργατικών πρακτικών και εξοικείω-

σης με τις ΤΠΕ από εκπαιδευτικούς και μαθητές

- Υποστήριξη εκπαιδευτικών και διδακτικών πρακτικών
- Οργάνωση και υποστήριξη της συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ σχολείου, μαθητών και γονέων μέσω της ιστοσελίδας.
- Προβολή του έργου του σχολείου στην κοινωνία

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- Οι μαθητές συνεργάζονται αποτελεσματικά – με την καθοδήγηση των δασκάλων τους –για τον σχεδιασμό, τη δημιουργία και τη συνεχή ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου του σχολείου, ώστε το περιεχόμενό του να είναι επίκαιρο.
- Αναβαθμισμένη, λειτουργική και ενημερωμένη ιστοσελίδα του σχολείου. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς όλα τα μαθήματα υποστηρίζονται και ηλεκτρονικά μέσω της ανάρτησης σχετικού εκπαιδευτικού υλικού στη σχολική ιστοσελίδα.
- Μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς χρησιμοποιούν λειτουργίες που παρέχονται από τη σχολική ιστοσελίδα για την μεταξύ τους – σύγχρονη και ασύγχρονη - επικοινωνία και συνεργασία (forum, chat, e-mail κ.λπ.), αλλά και για την ενημέρωσή τους για τις δραστηριότητες του σχολείου.
- Δημοσιοποίηση των δράσεων και των καλών πρακτικών του σχολείου τόσο για την παροχή εκπαιδευτικού έργου, όσο και για τις δραστηριότητες της μαθητικής κοινότητας και του Συλλόγου Γονέων.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Προετοιμασία της δράσης

Καθορισμός πλαισίου λειτουργίας της ιστοσελίδας (στόχοι, εύρος της πρόσβασης και χρήσης κ.λπ.) με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Οργάνωση ομάδων (σχεδιασμού, συγκέντρωσης υλικού, συγγραφής κειμένων, προγραμματισμού). Ορισμός διαχειριστή ιστοσελίδας με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Ενημέρωση από υπεύθυνο του ΚΕ.ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. για το τεχνικό πλαίσιο λειτουργίας και τις δυνατότητες μιας ιστοσελίδας, καθώς και για τους διαθέσιμους πόρους και τα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν.

β. Επιμόρφωση-ενημέρωση εκπαιδευτικών – μαθητών

Επιμόρφωση-ενημέρωση εκπαιδευτικών και μαθητών του σχολείου σε θέματα κατασκευής και ανατροφοδότησης της ιστοσελίδας (χειρισμό του κατάλληλου λογισμικού). Εκπαίδευση του διαχειριστή στη δημιουργία και συντήρηση σχολικών ιστοσελίδων από Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, Σχολικού Συμβούλου Πληροφορικής,

υπεύθυνο ΠΛΗΝΕΤ.

γ. Σχεδιασμός ιστοσελίδας (δομή και περιεχόμενο)

Η ομάδα σχεδιασμού (εκπαιδευτικοί και μαθητές) συνεδριάζει και καταγράφει στο ημερολόγιο τις προτάσεις της σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο της ιστοσελίδας και ενημερώνει τις υπόλοιπες υποομάδες.

δ. Συγκέντρωση υλικού – συγγραφή κειμένων

Η ομάδα επιλογής υλικού έχει στην ευθύνη της τη συγκέντρωση έτοιμου υλικού και κειμένων που θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα (εκπαιδευτικό υλικό, υλικό από δραστηριότητες του σχολείου, ενημερωτικά κείμενα κ.λπ). Συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και καταγράφει στο ημερολόγιο το υλικό που έχει ήδη συγκεντρώσει και αυτό που εκκρεμεί για το επόμενο διάστημα.

ε. Δημιουργία (προγραμματισμός) και δημοσίευση ιστοσελίδας

Αποτελεί την κύρια ευθύνη του διαχειριστή.

στ. Διαχείριση και αναβάθμιση του περιεχομένου της ιστοσελίδας

Πραγματοποιείται από τον διαχειριστή της ιστοσελίδας με ευθύνη όμως του υπεύθυνου της ιστοσελίδας-Διευθυντή της σχολικής μονάδας. Κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας μπορεί να προτείνει στον υπεύθυνο νέες προσθήκες/αλλαγές στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Ο υπεύθυνος της ιστοσελίδας ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα άμεσα τον διαχειριστή για τις αλλαγές στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας.

2. Οργανωτικές δομές

- Υπεύθυνος εφαρμογής της δράσης θεωρείται λόγω θέσης ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας ο οποίος έχει και την ευθύνη για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Συντονίζει τις επιμέρους ομάδες, παρακολουθεί την πορεία των εργασιών σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα και σε περίπτωση απόκλισης φροντίζει για την ανατροφοδότηση των ομάδων εργασίας. Αποτελεί μαζί με τον διαχειριστή τον συνδετικό κρίκο μεταξύ των επιμέρους ομάδων.
- Ο διαχειριστής της σχολικής ιστοσελίδας ορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων. Διαχειριστής μπορεί να είναι ο υπεύθυνος εργαστηρίου, άλλος εκπαιδευτικός Πληροφορικής της σχολικής μονάδας ή οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός με καλή γνώση και εμπειρία στη χρήση ΤΠΕ για δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδας. Καταχωρεί τις αλλαγές και φροντίζει για την τακτική ενημέρωση της ιστοσελίδας.
- Την ανάπτυξη και λειτουργία της ιστοσελίδας υποστηρίζουν και ο Σχολικός Σύμβουλος Πληροφορικής με τον υπεύθυνο ΠΛΗΝΕΤ της Διεύθυνσης που ανήκει το σχολείο:

α. με την ενημέρωση που παρέχουν για τους διαθέσιμους πόρους, τα εργαλεία και τις υπηρεσίες που διαθέτει στη σχολική μονάδα το ΠΣΔ (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο) και

β. με τη συμμετοχή τους στην επιμόρφωση των μελών της σχολικής κοινότητας σε θέματα σχεδιασμού, λειτουργίας και χρήσης της ιστοσελίδας.

- Ο Σύλλογος Γονέων υποστηρίζει τη δράση διευκολύνοντας την ενημέρωση των μελών του για τις δυνατότητες που τους δίνει η ιστοσελίδα και για τους νέους τρόπους επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Το σχέδιο δράσης μπορεί να υλοποιηθεί και χωρίς ιδιαίτερη παρέμβαση στους χώρους και το τακτικό πρόγραμμα του σχολείου. Πιθανές ενέργειες αφορούν σε αξιοποίηση μαθημάτων του ΑΠΣ, συνεργασίες εκπαιδευτικών με τον εκπαιδευτικό Πληροφορικής και συνδιδασκαλία στο μάθημα της Πληροφορικής. Η ιστοσελίδα μπορεί να ενημερώνεται – επικαιροποιείται από οποιοδήποτε υπολογιστή του σχολείου που διαθέτει το κατάλληλο λογισμικό και σύνδεση στο διαδίκτυο (γραφείο διευθυντή, γραφείο καθηγητών, σχολική βιβλιοθήκη, εργαστήριο Πληροφορικής).

Για τις ενημερωτικές – επιμορφωτικές συναντήσεις όμως, χρειάζεται να δεσμευτεί το εργαστήριο Πληροφορικής.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Εκπαιδευτικοί με καλή γνώση και εμπειρία στη χρήση ΤΠΕ για δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδας
- Όλοι οι εκπαιδευτικοί για τον σχεδιασμό, τη συγκέντρωση υλικού, τη συγγραφή κειμένων και τη συνεχή ανατροφοδότηση με υλικό
- Μαθητές / μαθήτριες για τον σχεδιασμό, συγκέντρωση υλικού, συγγραφή κειμένων και προγραμματισμό
- Γονείς
- Σχολικός Σύμβουλος Πληροφορικής
- Υπεύθυνος ΠΛΗΝΕΤ

2. Χρόνος

Ορισμένες ενέργειες για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης (παραγωγή κειμένων – υλικού, δημοσίευση, ενημέρωση, επικαιροποίηση) μπορούν να ολοκληρωθούν εντός του σχολικού χρόνου. Για τον σχεδιασμό και τη δημιουργία ιστοσελίδας απαιτείται αρκετός χρόνος ιδιαίτερα από τον διαχειριστή ανάλογα πάντα με την εμπειρία και την ε-

ξοικειωσή του σε θέματα σχεδιασμού και ανάπτυξης ιστοσελίδων. Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθούν και οι τακτικές (π.χ. μια φορά την εβδομάδα) συναντήσεις επιμέρους ομάδων εργασίας που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου οι οποίες μπορούν να πραγματοποιούνται μετά τη λήξη της σχολικής ημέρας. Επίσης, για την ενημέρωση και την επιμόρφωση- εκπαίδευση εκπαιδευτικών, μαθητών και ενδεχομένως γονέων θα απαιτηθεί επιπλέον χρόνος που θα προγραμματιστεί ανάλογα με τον αριθμό των συναντήσεων και τις ανάγκες των συμμετεχόντων.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

- Εργαστήριο Πληροφορικής με σύνδεση στο Διαδίκτυο (ή τουλάχιστον 1 υπολογιστής με σύνδεση στο Διαδίκτυο)
- Μέσα αποθήκευσης (memory sticks, cd, dvd, κ.τλ.) για μεταφορά αρχείων
- Λογισμικό κατασκευής και λειτουργίας ιστοσελίδας

4. Οικονομικοί πόροι

- Κόστος αγοράς μέσων αποθήκευσης (memory sticks, cd, dvd κ.τλ)
- Πιθανό κόστος αγοράς υπολογιστή

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια ομάδων εργασίας, πρακτικά συνεδριάσεων, δελτία παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων
- Πρωτόκολλο παράδοσης και ανάρτησης κειμένων και υλικού στην ιστοσελίδα, ημερολόγιο κίνησης της ιστοσελίδας

6. Πηγές

Η ομάδα δράσης συνιστάται να αναζητήσει το νομοθετικό και διοικητικό πλαίσιο λειτουργίας σχολικών ιστοσελίδων, έρευνες σχετικές με τη δομή και το περιεχόμενο σχολικών δικτυακών τόπων, καθώς και καλές πρακτικές από βραβευμένους εκπαιδευτικούς διαδικτυακούς τόπους, όπως οι ακόλουθοι:

Αποτελέσματα 4^{ου} Πανελληνίου Διαγωνισμού Εκπαιδευτικών Διαδικτυακών Τόπων (2010)

Δημοτικά

1. [11ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου](http://11dim-evosm.thess.sch.gr/) (http://11dim-evosm.thess.sch.gr/)
2. [1ο Δημοτικό Σχολείο Σαρωνίδας](http://1dimsar.eduportal.gr/) (http://1dimsar.eduportal.gr/)
3. [4ο Δημοτικό Σχολείο Ιλίου](http://4dim-iliou.att.sch.gr/) (http://4dim-iliou.att.sch.gr/)
4. [Δημοτικό Σχολείο Μεγάλης Παναγιάς Χαλκιδικής](http://dim-meg-panag.chal.sch.gr/index.html) (έπαινος) – (http://dim-meg-panag.chal.sch.gr/index.html)

5. Δημοτικό Σχολείο Καράτουλα Μαγούλας Πύργου (έπαινος) – (<http://dim-karat.ilei.sch.gr/>)

6. 60^ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας (έπαινος) – (<http://60dim-patras.ach.sch.gr/>)

Γυμνάσια

1. 14ο Γυμνάσιο Λάρισας (<http://14gym-laris.lar.sch.gr/drupal/>)

2. Γυμνάσιο Νέου Σουλίου Σερρών (<http://gym-n-souliou.ser.sch.gr/>)

3. Γυμνάσιο Ερεσού Λέσβου (<http://gym-eresou.les.sch.gr/>)

4. 3^ο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης (έπαινος) – (<http://3gym-alexandr.evr.sch.gr/>)

5. 38^ο Γυμνάσιο Αθήνας (έπαινος) – (<http://38gym-athin.att.sch.gr/>)

6. 9^ο Γυμνάσιο Πειραιά (έπαινος) – (<http://9gym-peiraia.att.sch.gr/>)

Λύκεια

1. Γενικό Λύκειο Κονταριώτισσας (<http://www.lykeio-kontariotissas.gr/>)

2. 5ο ΣΕΚ Γ' Αθήνας (Ιλίου) – (<http://www.5sek.gr/>)

3. 2ο Ενιαίο Λύκειο Γέρακα (<http://2lyk-gerak.att.sch.gr/>)

4. 22^ο Ενιαίο Λύκειο Αθήνας (έπαινος) – (<http://22lyk-athin.att.sch.gr/>)

5. Ενιαίο Λύκειο Ν. Σμύρνης Πειραμ. Ευαγγελικής Σχολής (έπαινος) – (<http://lyk-evsch-n-smyrn.att.sch.gr/>)

6. 1^ο ΕΠΑ.Λ Γλυφάδας (έπαινος) – (<http://1epal-glyfad.att.sch.gr/>)

Σημειώνεται ότι η αναφορά στην καλή πρακτική δεν σχετίζεται τόσο με την κατάταξη των σχολείων ή τη λειτουργικότητα των ιστοσελίδων, όσο με την διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν στις συγκεκριμένες σχολικές μονάδες για τη δημιουργία της ιστοσελίδας.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Ενέργειες προετοιμασίας της δράσης			
Σχεδιασμός ιστοσελίδας			
Ενημέρωση-επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μαθητών του σχολείου στο χειρισμό του κατάλληλου λογισμικού			
Συγκέντρωση εκπαιδευτικού υλικού, συγγραφή κειμένων			

Δημιουργία και δημοσίευση ιστοσελίδας			
Διαχείριση, αναβάθμιση και τακτική ενημέρωση ιστοσελίδας			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			
Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης			
Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών			
<p>Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης εισηγείται ο Διευθυντής και εγκρίνεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων μαζί με τη σύνθεση των ομάδων και το χρονοδιάγραμμα των εργασιών τους. Η πρόοδος της δράσης και η πορεία των ενεργειών των επιμέρους ομάδων εργασίας παρακολουθείται με οδηγό αυτό το σχέδιο και το πλάνο εργασιών από μια συντονιστική ομάδα με επικεφαλή τον Διευθυντή. Για την ενδιάμεση αποτίμηση της πορείας των εργασιών ορίζονται εκ των προτέρων τακτικές συνεδριάσεις της συντονιστικής ομάδας.</p> <p>α. Όλες οι ενέργειες από την ενημέρωση για τη διαθέσιμη υποδομή μέχρι και την ολοκλήρωση του σχεδιασμού της ιστοσελίδας ελέγχονται από το ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, τα πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων και το χρονοδιάγραμμα εργασιών με τις σχετικές προθεσμίες.</p> <p>β. Ο ρυθμός επεξεργασίας και το θεματολόγιο των κειμένων και του υλικού που προορίζεται για ανάρτηση παρακολουθούνται με κριτήριο το βασικό σχεδιασμό της ιστοσελίδας και τη συχνότητα ενημέρωσής της.</p> <p>γ. Η αρμόδια ομάδα εργασίας παρακολουθεί και καταγράφει στο ημερολόγιό της αν το πρόγραμμα των επιμορφωτικών συναντήσεων και ενημερώσεων εξελίσσεται ομαλά βάσει χρονοδιαγράμματος. Καταγράφονται επίσης τυχόν δυσκολίες και τρόποι αντιμετώπισής τους.</p> <p>δ. Βασικά σημεία ελέγχου της πρόοδου της δράσης είναι η δημοσίευση της ιστοσελίδας και στη συνέχεια οι τακτικές ενημερώσεις της, όπως έχουν σχεδιαστεί στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών και ανατροφοδοτεί τις ομάδες εργασίας με προτάσεις για την υπέρβαση τυχόν δυσκολιών.</p>			
Z2. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης			
<p>Στόχος 1: Ανάπτυξη ή βελτίωση υπάρχοντος δικτυακού τόπου – ιστοσελίδας του σχολείου.</p> <p><u>Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας</u></p>			

Ο στόχος ελέγχεται ως προς την ανάπτυξη ή αναβάθμιση της υπάρχουσας τεχνικής υποδομής και ως προς τον σχεδιασμό και τη λειτουργία της ιστοσελίδας, καθώς και την ανατροφοδότησή της με κείμενα και υλικό.

Στόχος 2: Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ομαδοσυνεργατικών πρακτικών και εξοικείωσης με τις ΤΠΕ από εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Από τη συστηματική παρατήρηση των εκπαιδευτικών, τις σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο και το αποτέλεσμα που έχει παραχθεί μπορεί να διαφανεί αν οι μαθητές έχουν αναπτύξει δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και αν έχουν εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες.

Στόχος 3: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και διδακτικών πρακτικών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Από την πρόσβαση στη σχολική ιστοσελίδα διαπιστώνεται αν όλα τα μαθήματα υποστηρίζονται και ηλεκτρονικά μέσω της ανάρτησης σχετικού εκπαιδευτικού υλικού. Από ερωτηματολόγια μαθητών διαφαίνεται αν χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται μέσα από τη σχολική ιστοσελίδα.

Στόχος 4: Οργάνωση και υποστήριξη της συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ σχολείου, μαθητών και γονέων μέσω της ιστοσελίδας.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τις ώρες ενημέρωσης, την πρόσβαση στην ιστοσελίδα για χρήση εκπαιδευτικού υλικού, τη συχνότητα επικοινωνίας ανάμεσα στους ενδιαφερόμενους. Στοιχείο για την αποτίμηση του στόχου αποτελεί επίσης το πρωτόκολλο που τηρεί ο διαχειριστής για τις ανακοινώσεις, τις συνεργατικές δραστηριότητες (μεταξύ σχολείου και γονέων) που προβλήθηκαν στην ιστοσελίδα, καθώς και παντός τύπου υλικό που δόθηκε για ανάρτηση από μαθητές και γονείς.

Στόχος 5: Προβολή του έργου του σχολείου στην κοινωνία.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η αποδοχή της ιστοσελίδας από το κοινό διαπιστώνεται από την επισκεψιμότητά της και από τις παρατηρήσεις για τη λειτουργικότητα (προσβασιμότητα, ταχύτητα προσπέλασης, φιλική διεπαφή) και το περιεχόμενό της.

Η αποδοχή της ιστοσελίδας και η επιτυχία του στόχου αναδεικνύονται επίσης από:

- τους ενσωματωμένους «υπερδεσμούς» (Hyperlinks) που δημιουργούν γέφυρες επικοινωνίας με τοπικούς κοινωνικούς φορείς (Δήμος, πολιτιστικοί σύλλογοι, περιβαλ-

λοντικές οργανώσεις κ.ά.) και με θεσμικούς φορείς της εκπαίδευσης (Κέντρα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Γραφεία Αγωγής Υγείας κ.ά.)

- τις επαφές που είχε η σχολική μονάδα με τους προαναφερθέντες φορείς
- τις δραστηριότητες που ανέπτυξε σε συνεργασία με αυτούς τους φορείς, οι οποίες ανακοινώθηκαν και προβλήθηκαν στη συνέχεια στην ιστοσελίδα.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 2

ΤΟΜΕΑΣ 1: ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ Δείκτης 1.1: Σχολικός χώρος, υλικοτεχνική υποδομή και οικονομικοί πόροι
Τίτλος: Αναβάθμιση των χώρων του σχολείου: Αλλάζοντας τους χώρους, αλλάζοντας τη μάθηση
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Η συστηματική διερεύνηση κατέληξε ότι, αν και οι χώροι του σχολείου είναι επαρκείς, ωστόσο δεν υποστηρίζουν κατάλληλα τις εκπαιδευτικές διαδικασίες.</p> <p>Η σχολική μονάδα στεγάζεται σε καινούργιο σχετικά κτίριο, παρουσιάζει ωστόσο ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία κρίνονται αντιπαιδαγωγικά και αντιλειτουργικά: πολυώροφο κτίριο, μεγάλες αίθουσες χωρίς εξοπλισμό με τυποποιημένη διαμόρφωση που δεν ενθαρρύνει την συνεργασία μεταξύ των μαθητών και δεν καλλιεργεί την πρωτοβουλία και τον διάλογο, προαύλιο χωρίς σκίαση και βλάστηση, έλλειψη βιβλιοθήκης κ.λπ. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε η αναβάθμιση των χώρων του σχολείου. Το σχολικό περιβάλλον θα πρέπει να διαμορφωθεί κατά τρόπο που να ενθαρρύνει και αναπτύσσει την μάθηση, να αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες, να καλλιεργεί τις σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών και να είναι ευχάριστο και φιλικό για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης συνδέεται με παράγοντες όπως η οργάνωση και ο συντονισμός της σχολικής ζωής, η ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, η βελτίωση των διδακτικών πρακτικών, η ενίσχυση των σχέσεων σχολείου – φορέων και η αξιοποίηση των πόρων του σχολείου.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιούνται δραστηριότητες και πρακτικές του σχολείου που συνδέονται με την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης (π.χ. προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που ήδη εφαρμόζονται στο σχολείο).</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός των χώρων και υποδομών του σχολείου, ώστε να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον φιλικό και υποστηρικτικό των παιδαγωγικών διαδικασιών και διαδικασιών μάθησης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών στη σημασία του χώρου για τις παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαδικασίες
- Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των σχολικών αιθουσών
- Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των βοηθητικών χώρων και του προαυλίου
- Ενίσχυση του εξοπλισμού και της οργάνωσης των σχολικών χώρων
- Οργάνωση θεματικών αιθουσών (βιβλιοθήκη, αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων, εργαστήριο πληροφορικής, φυσικών επιστημών κ.ά.)

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- Διαμόρφωση προτάσεων-σχεδίων για την αναβάθμιση και τη βελτίωση των σχολικών αιθουσών και των βοηθητικών χώρων
- Διαμόρφωση ειδικών αιθουσών ανά γνωστική περιοχή ή ειδικών αιθουσών
- Αναβάθμιση του εξοπλισμού των αιθουσών του σχολείου
- Αναμόρφωση του αύλειου χώρου και των βοηθητικών χώρων του σχολείου
- Δημιουργία, οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθήκης στο σχολείο
- Συμμετοχή σημαντικού αριθμού μαθητών στις επιμέρους δράσεις
- Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα της δράσης

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

1.1 Ενημέρωση- επιμόρφωση

Οργανώνονται ενημερωτικές - επιμορφωτικές συναντήσεις, αρχικά των εκπαιδευτικών και στη συνέχεια των μαθητών, για τον ρόλο του χώρου στις εκπαιδευτικές- παιδαγωγικές διαδικασίες. Προτείνεται η ενημέρωση και των λοιπών συντελεστών της σχολικής μονάδας (Σχολικού Συμβούλου, γονέων, Σχολικής Επιτροπής).

1.2 Σχεδιασμός των παρεμβάσεων

- Επιλέγεται το είδος των παρεμβάσεων που θα επιχειρηθούν και οργανώνονται αναλόγως ομάδες εργασίας των εκπαιδευτικών ή εκπαιδευτικών – μαθητών για την υλοποίησή τους. Στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων μπορεί να συμμετέχει και ο κριτικός φίλος και ειδικοί επιστήμονες.
- Καταγράφεται ο απαιτούμενος εξοπλισμός και τα μέσα που απαιτούνται, αναλόγως των παρεμβάσεων που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν.
- Προσδιορίζονται οι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των παρεμβάσεων (Σχολική Επιτροπή, ΟΣΚ, Δήμος).

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων εκπαιδευτικών και μαθητών. Η συμμετοχή των μαθητών θεωρείται μεγάλης παιδαγωγικής σημασίας και ενθαρρύνεται αποτελώντας κριτήριο επιτυχίας της δράσης.

1.3 Υλοποίηση των παρεμβάσεων

Ανάλογα με το είδος των παρεμβάσεων οι ομάδες εργασίας συνεργάζονται με φορείς, όπως ο Δήμος, η Σχολική Επιτροπή κ.ά.

Οι παρεμβάσεις μπορεί να αφορούν:

- απλή αναμόρφωση των σχολικών αιθουσών (μαθητών) και ενίσχυσή τους με πίνακες ανακοινώσεων, κουρτίνες, ράφια, χάρτες, βιβλία, αφίσες, φυτά και αξιοποίηση μέσων που ήδη υπάρχουν στο σχολείο και χρησιμοποιούνται πλημμελώς
- ριζική αναμόρφωση και ενίσχυση των σχολικών αιθουσών (μαθητών) με ειδικό εξοπλισμό (δίκτυο, υπολογιστή, προβολέα, διαδραστικό πίνακα, όργανα κ.λπ.)
- διαμόρφωση ειδικών θεματικών αιθουσών και εργαστηρίων ανά γνωστική περιοχή και ανάλογη ενίσχυση τους με ειδικό εξοπλισμό (δίκτυο, υπολογιστή, προβολέα, διαδραστικό πίνακα, όργανα, βιβλιοθήκη κ.λπ.)
- διαμόρφωση, εξοπλισμό και οργάνωση βιβλιοθήκης του σχολείου
- εξοπλισμό, λειτουργική αναμόρφωση και οργάνωση της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων
- βελτίωση του αύλειου χώρου με δενδροφύτευση, καθίσματα κ.λπ.
- αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση των βοηθητικών χώρων του σχολείου (όπως των διαδρόμων με χρήση πινάκων ανακοινώσεων, φυτών κ.λπ.), βελτίωση της προσβασιμότητας κ.ά.

2. Οργανωτικές δομές

Την εποπτεία της παρακολούθησης των δράσεων έχει ο Σύλλογος Διδασκόντων. Συνε-

γασία θα αναπτυχθεί επίσης με τη μαθητική κοινότητα, τον Σύλλογο Γονέων και τη Σχολική Επιτροπή. Τον συντονισμό των επιμέρους διαδικασιών έχουν η διεύθυνση και οι συντονιστές των ομάδων εργασίας. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, μαθητές, εκπρόσωποι της Σχολικής Επιτροπής και του Συλλόγου Γονέων. Αναλόγως της κλίμακας των παρεμβάσεων θα αναπτυχθούν συνεργασίες φορείς του ΥΠΔΒΜΘ και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Οι απλές παρεμβάσεις αφορούν αποκλειστικά τους χώρους του σχολείου. Αν επιχειρηθεί μεγαλύτερης κλίμακας αναδιάταξη σχολικών αιθουσών ανά γνωστική περιοχή, τότε το ωρολόγιο πρόγραμμα θα διαμορφωθεί αναλόγως. Οι παρεμβάσεις στους χώρους θα γίνονται σε ώρες που δεν λειτουργεί το σχολείο, ώστε να προκληθεί η μικρότερη δυνατή αναστάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Σύλλογος Διδασκόντων
- Μαθητές
- Σύλλογος Γονέων
- Σχολική Επιτροπή
- Εκπρόσωποι του Δήμου ή του ΟΣΚ κατά περίπτωση

2. Χρόνος

Ο χρόνος που θα απαιτηθεί για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων (ενημερωτικές και επιμορφωτικές συναντήσεις, συναντήσεις ομάδων εργασίας, ανάπτυξη παρεμβάσεων) εξαρτάται από το είδος των παρεμβάσεων που θα αποφασίσει η σχολική μονάδα.

3. Υλικότεχνικός εξοπλισμός

Για τις ανάγκες της υλοποίησης της δράσης ο εξοπλισμός του σχολείου (υπολογιστής, φωτοτυπικό, αναλώσιμα υλικά) είναι αρκετός.

Για τις απλές, αλλά και για τις πιο μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις ο προβλεπόμενος εξοπλισμός θα είναι αντίστοιχος με τον διαμορφούμενο χώρο (υπολογιστές, βιντεοπροβολείς, διαδραστικοί πίνακες, ειδικός εξοπλισμός ανά θεματική αίθουσα, βιβλιοθή-

κες, γραφεία, τραπέζια, καθίσματα κ.λπ.).

4. Οικονομικοί πόροι

Το κόστος των απλών παρεμβάσεων που αφορούν στη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση σχολικών αιθουσών και βοηθητικών χώρων είναι περιορισμένο και μπορεί να καλυφθεί από τη σχολική επιτροπή.

Το κόστος πιο εκτεταμένων παρεμβάσεων που συνοδεύεται από ανανέωση ή προμήθεια εξοπλισμού μπορεί να καλυφθεί από σχετικά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας ή της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγιο εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων
- Φόρμες καταγραφής υλικών, εξοπλισμού κ.λπ.
- Προτάσεις διαμόρφωσης χώρων
- Σχέδια των υπό διαμόρφωση χώρων
- Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και μαθητών για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων

6. Πηγές

Στα αρχεία του σχολείου, καθώς και στα πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων αναζητούνται:

- Αναφορές σε προβλήματα υποδομών ή ελλείψεις εξοπλισμού
- Καταστάσεις υπάρχοντος εξοπλισμού
- Κατόψεις του κτιρίου και του προαύλιου.

Η συγκεκριμένη δράση μπορεί να συνδεθεί και να αξιοποιήσει καλές πρακτικές που έχουν εφαρμοσθεί στο παρελθόν στο πλαίσιο προγραμμάτων του ΥΠΔΒΜΘ (Έργο ΣΕΠ-ΠΕ - Αναδιάταξη σχολικού χώρου, προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης κ.λπ.). Σημαντικές πηγές αποτελούν οι εργασίες και η δραστηριότητα που αναπτύσσεται γύρω από το αντικείμενο σε ορισμένα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα και Τμήματα ΤΕΙ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2 ^ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3 ^ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημέρωση εκπαιδευτικών, μαθητών και λοιπών συντελεστών σχολικής μονάδας (Σχολικού Συμβούλου, γονέων, Σχολικής Επιτροπής)			
Επικοινωνία, συνεργασία με υποστηρικτικούς φορείς			
Σχεδιασμός των παρεμβάσεων			
Προμήθεια αναγκαίων υλικών – εξοπλισμού			
Παρεμβάσεις στους χώρους του σχολείου			
Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			
Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης			
<p>1. Διαδικασίες παρακολούθησης</p> <p>Η πρόοδος της δράσης και η πορεία των ενεργειών των επιμέρους ομάδων εργασίας παρακολουθείται από μια συντονιστική ομάδα με επικεφαλή τον Διευθυντή. Για την ενδιάμεση αποτίμηση της πορείας των εργασιών ορίζονται εκ των προτέρων τακτικές συνεδριάσεις της συντονιστικής ομάδας. Την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό και το χρονοδιάγραμμα παρακολουθεί ένας συντονιστής, ο οποίος επισημαίνει τις παρεκκλίσεις και τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την πορεία της υλοποίησης στις ομάδες εργασίας. Εάν χρειαστεί, γίνονται διορθωτικές κινήσεις, εγκαταλείπονται ορισμένες δράσεις ή αντιθέτως εμπλουτίζονται. Η συγκεκριμένη δράση παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που θα απαιτήσουν διορθώσεις/αναπροσαρμογές κατά την πορεία υλοποίησης. Όλες οι ενέργειες ελέγχονται από το ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, τα πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων και το χρονοδιάγραμμα εργασιών με τις σχετικές προθεσμίες.</p> <p>A. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, ενημέρωση μαθητών και λοιπών συντελεστών σχολικής μονάδας (σχολικού συμβούλου, γονέων, σχολικής επιτροπής)</p> <p>Η υλοποίηση της δράσης παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου.</p>			

B. Επικοινωνία - Συνεργασία με λοιπούς υποστηρικτικούς φορείς

Καταγράφεται η επικοινωνία με τους φορείς και διαπιστώνεται ο βαθμός ανταπόκρισης και ανάπτυξης συνεργασίας.

Γ. Σχεδιασμός των παρεμβάσεων

Καταγράφονται τυχόν δυσκολίες και τρόποι αντιμετώπισής τους

Προμήθεια αναγκαίων υλικών – εξοπλισμού

Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών και των χρονοδιαγραμμάτων.

Δ. Παρεμβάσεις στους χώρους του σχολείου

Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση και των χρονοδιαγραμμάτων και εξετάζει τις περιπτώσεις που απαιτείται τροποποίηση του αρχικού σχεδιασμού.

2. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών στην σημασία του χώρου για τις παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Ο στόχος ελέγχεται μέσω της συμμετοχής εκπαιδευτικών και μαθητών στις επιμέρους δράσεις, καθώς και από το βαθμό ικανοποίησης από τα αποτελέσματα της δράσης. Επίσης ελέγχεται από την παρατήρηση της αλλαγής της στάσης των εμπλεκόμενων ως προς το σχολικό χώρο (μείωση φθορών, καθαριότητα, διακόσμηση κ.λπ.).

Στόχος 2: Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των σχολικών αιθουσών

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη βελτίωση και τον εμπλουτισμό των αιθουσών με εποπτικό υλικό, βιβλία, περιοδικά, πίνακες ανακοινώσεων, διακόσμηση με έργα μαθητών και φυτά.
- Οργανώθηκε και λειτούργησε βιβλιοθήκη, η οποία π.χ. εξοπλίσθηκε με δύο νέους υπολογιστές.
- Οργανώθηκε μια αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων και εξοπλίστηκε αναλόγως.

Στόχος 3: Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των βοηθητικών χώρων και του αύλειου χώρου.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη οργάνωση και τη λειτουργία βιβλι-

οθήκης, την αναμόρφωση του αύλειου χώρου με δημιουργία του κήπου, δενδρο-φύτευση, σκιασμένων περιοχών με καθίσματα κ.ά.

Στόχος 4: Ενίσχυση του εξοπλισμού και της οργάνωσης των σχολικών χώρων.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη διαμόρφωση προτάσεων και σχεδίων για την αναμόρφωση των σχολικών χώρων και τη βελτίωση του εξοπλισμού των αιθουσών του σχολείου.

Στόχος 5: Οργάνωση θεματικών αιθουσών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη δημιουργία θεματικών αιθουσών σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα (αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων, αίθουσα θετικών επιστημών, αίθουσα κοινωνικών επιστημών, εργαστήριο πληροφορικής, φυσικών επιστημών κ.ά.).

H. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης, στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 3

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Δείκτης Αξιολόγησης 2.1: Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής

Τίτλος: Αναδιαμόρφωση του εσωτερικού κανονισμού του σχολείου

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Κατά τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη “ Οργάνωση και συντονισμός της σχολικής ζωής” αναδείχθηκαν ζητήματα, όπως: Απουσίες από εκδηλώσεις του σχολείου, συχνές ωριαίες απομακρύνσεις των ‘ανήσυχων’ μαθητών από το μάθημα, δυσανάλογες τιμωρίες για διάφορα παραπτώματα, καθώς και ελλιπής συνεργασία του Συλλόγου Γονέων με τον Σύλλογο Διδασκόντων. Παρατηρήθηκαν επίσης από εκπαιδευτικούς και γονείς παρεξηγήσεις, σύγχυση ρόλων, υπέρβαση δικαιοδοσίας, αθέμιτες παρεμβάσεις και από τους μαθητές, φθορές και υλικές καταστροφές.

Ο κατάλληλος συντονισμός της σχολικής ζωής θα μπορούσε να δώσει λύσεις σε πολλά από τα παραπάνω ζητήματα. Για το σκοπό αυτό υπάρχει ανάγκη συμφωνίας των μελών της σχολικής κοινότητας σε ένα πλαίσιο αρχών. Αυτό το πλαίσιο αρχών αντλεί την ισχύ και την αποτελεσματικότητά του από την αποδοχή και την υποστήριξη της πλειοψηφίας των μελών της σχολικής κοινότητας και αποτυπώνεται τελικά σε ένα σύνολο ρυθμιστικών κανόνων με τη μορφή του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες, όπως: σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών, σχέσεις μεταξύ σχολείου – γονέων / κηδεμόνων, εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται «καλές πρακτικές» που έχουν εφαρμοστεί στο σχολείο. Εάν υπάρχουν ήδη κάποιες δράσεις σε εξέλιξη στο σχολείο που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής, μπορούν να ενταχθούν σε ένα οργανωμένο πρόγραμμα σχολικών δράσεων, όπου θα υποστηρίζονται άμεσα ή έμμεσα από

τον εσωτερικό κανονισμό του σχολείου, αλλά και θα τον ανατροφοδοτούν.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η καθιέρωση πλαισίου αρχών και κανόνων για την ενίσχυση της συλλογικότητας και της συνεργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- α. Αποδοχή από όλους ενός πλαισίου αρχών που διέπουν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου
- β. Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου
- γ. Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του.

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

Η επιτυχία του σχεδίου δράσης κρίνεται από το βαθμό που επιτυγχάνονται οι προγραμματισμένοι στόχοι με τη σειρά προτεραιότητας και στα χρονικά όρια που αποφασίζει συντονιστική ομάδα. Με την ολοκλήρωση αυτού του σχεδίου δράσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς υπάρχει:

1. Γραπτό πλαίσιο αρχών αποδεκτό από τα μέλη της σχολικής κοινότητας
2. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου που αποτελεί τη βάση συνεργασίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας
3. Μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων για θέματα που τους αφορούν και δέσμευσή τους απέναντι στο σχολικό πρόγραμμα και τους κανόνες της σχολικής ζωής.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Για το προτεινόμενο σχέδιο δράσης απαραίτητες θεωρούνται και με τη σειρά που ανα-

φέρονται οι ακόλουθες ενέργειες:

- α) Σύγκληση του Συλλόγου Διδασκόντων με θέμα την καθιέρωση πλαισίου αρχών. Απόφαση για την ανάπτυξη συγκεκριμένου σχεδίου δράσης. Ορίζεται ομάδα εργασίας με έργο την επεξεργασία πρότασης επί του συγκεκριμένου πλαισίου αρχών. Η πρόταση συζητείται στην ολομέλεια του συλλόγου, που την επικυρώνει μετά από συζήτηση και πιθανές τροποποιήσεις.
- β) Ο Σύλλογος Διδασκόντων ορίζει «συντονιστική επιτροπή» με έργο την επεξεργασία πρότασης για κατάρτιση ή αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού του σχολείου. Με πρωτοβουλία της επιτροπής:
- ορίζονται επιμέρους θέματα και σχηματίζονται ομάδες εργασίας, στις οποίες συμμετέχουν αντιπρόσωποι των μαθητικών κοινοτήτων, των γονέων και κατά περίπτωση ο Σύμβουλος Παιδαγωγικής Ευθύνης του σχολείου
  - ορίζεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών και η τελική ημερομηνία κατάθεσης της πρότασης στο Σχολικό Συμβούλιο.
- γ) Οι ομάδες εργασίας συμβουλευόμαστε την ισχύουσα νομοθεσία, εγκυκλίους και παλαιότερους κανονισμούς, συζητούν με τους εταίρους της σχολικής κοινότητας τα ζητήματα που έχουν αναλάβει και καταλήγουν σε προτάσεις. Ακολουθούν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Λαμβάνουν υπόψη τους αιτιολογημένες απόψεις με τις οποίες ενδεχομένως διαφωνούν.
- δ) Η «συντονιστική επιτροπή» ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών στην όλη διαδικασία επιδιώκοντας την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εμπλοκή τους, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή δέσμευσή τους για την τήρησή του. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες με την υποστήριξη ενός εκπαιδευτικού.
- ε) Στην τελική φάση συγκαλείται το Σχολικό Συμβούλιο και συζητά σε απαρτία τις προτάσεις των ομάδων. Όλα τα μέλη προσέρχονται δεσμευμένα να ψηφίσουν τον Εσωτερικού Κανονισμό. Σε όλη τη διαδικασία συμμετέχουν ενεργά οι μαθητές (σε γυμνάσιο και λύκειο).

2. Οργανωτικές δομές

Η δράση στο σύνολό της στηρίζεται στις υπάρχουσες οργανωτικές δομές του σχολείου, όπως ο Σύλλογος Διδασκόντων, οι Μαθητικές Κοινότητες, ο Σύλλογος Γονέων και τα θεσμικά όργανα που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο (Σχολικός Σύμβουλος). Τη γενική ευθύνη προγραμματισμού και εποπτείας έχει ο Διευθυντής.

- Για την προετοιμασία τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της δράσης σχηματίζεται συντονιστική επιτροπή που αποτελείται από τον Διευθυντή, ένα ή δυο μέλη

από τον Σύλλογο Διδασκόντων και αντιπροσώπους των μαθητών που εκτιμάται ότι μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης «δράσης» και είτε είναι μέλη του 15ελούς, είτε ορίζονται με σύμφωνη γνώμη του.

- Γίνεται επικοινωνία και με το Σχολικό Σύμβουλο Παιδαγωγικής Ευθύνης και προγραμματίζονται μαζί του κάποιες συναντήσεις, αν κριθεί σκόπιμο.
- Προβλέπονται οι ομάδες εργασίας και επιμέρους «ενέργειες», ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των ομάδων, καθώς και ο τρόπος κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της εργασίας τους. Στις ομάδες εργασίας συμμετέχουν μέλη του συλλόγου των διδασκόντων, μαθητές, και, όπου το θέμα τους αφορά, μέλη του Συλλόγου Γονέων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης δεν απαιτεί αξιοσημείωτες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας ή σχολικής τάξης. Κάποιες τροποποιήσεις του ημερησίου προγράμματος θα απαιτηθούν για τη σύγκληση του Συλλόγου των Διδασκόντων ή του Σχολικού Συμβουλίου. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες αναπτύσσονται και συμπληρώνουν το τακτικό ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου.

E. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Σύλλογος Διδασκόντων, εκπρόσωποι των μαθητών του σχολείου, εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, Σχολικός Σύμβουλος παιδαγωγικής ευθύνης, εκπρόσωπος της τοπικής κοινωνίας (του Δήμου).

Το θέμα αφορά συνολικά ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. Στις διάφορες δράσεις εμπλέκονται αντιπροσωπευτικά:

- α) ο Διευθυντής και αντιπρόσωποι (από 1-3) του Συλλόγου Διδασκόντων
- β) τριμελής επιτροπή από το 15μελές συμβούλιο των μαθητικών κοινοτήτων (ένας από κάθε τάξη)
- γ) ο Σχολικός Σύμβουλος, ο επιφορτισμένος με την «παιδαγωγική ευθύνη» του σχολείου.
- δ) αντιπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων
- ε) ομάδες εργασίας που αναλαμβάνουν επιμέρους «ενέργειες».

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναπτύσσεται σε δύο χρονικές φάσεις:

α) Συγκρότηση πρότασης και αποδοχή του γενικού πλαισίου αρχών: διάρκεια 3 μήνες

β) Διαδικασίες εκπόνησης Εσωτερικού Κανονισμού: 5 μήνες.

Το σχέδιο δράσης δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις σχολικού ή εξωσχολικού χρόνου, αφού αφορά την Οργάνωση και τον Συντονισμό της Σχολικής Ζωής, την καλύτερη δηλαδή οργάνωση και προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και λειτουργικούς τρόπους επικοινωνίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης δεν εξαρτάται από την διαθεσιμότητα ειδικής υλικοτεχνικής υποδομής. Μπορεί να υλοποιηθεί τόσο με απλά και λιτά εργαλεία, όσο και με σύνθετη ηλεκτρονική υποδομή και απαιτητικά λογισμικά για την οργάνωση της γραμματείας του σχολείου.

Απαραίτητος είναι ένας χώρος για τις συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων και για τα Σχολικά Συμβούλια. Η ελάχιστη απαραίτητη υποδομή υπάρχει σε όλα τα σχολεία.

4. Οικονομικοί πόροι

Ελάχιστα έξοδα είναι απαραίτητα για γραφική ύλη και φωτοτυπίες που καλύπτονται από το κονδύλι που διαχειρίζεται η Σχολική Επιτροπή για τις ανάγκες του σχολείου.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

α) Σχέδιο ημερήσιας διάταξης, καθώς και σχέδια οργάνωσης του διαλόγου και τρόπων λήψης αποφάσεων

β) Ερωτηματολόγια για την επικοινωνία με τους μαθητές και τους γονείς

Στις περιπτώσεις που υπάρχει διαθέσιμη υποδομή και καταρτισμένο προσωπικό μπορεί να αξιοποιηθούν:

γ) Ιστοχώρος για ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας σε ένα είδος «κοινωνικής δικτύωσης» με συζητήσεις, ανακοινώσεις, προαναγγελίες συνεδριάσεων κ.λπ. και

δ) Η/Υ με κατάλληλα λογισμικά για επεξεργασία και ταξινόμηση πρωτοκόλλων, ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ημερολογίων, ετήσιου προγραμματισμού εργασιών, οργανογράμματος της σχολικής μονάδας, κατανομής μαθημάτων κ.λπ.

6. Πηγές

Ως πηγές θα αξιοποιηθούν:

- το Σύνταγμα της Ελλάδας, ιδιαίτερα τα άρθρα 5Α, 9Α και 16
- η σχολική νομοθεσία, σχετικές διατάξεις και εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας
- το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων, απουσιολόγια, βιβλία ύλης, φάκελοι αλληλογραφίας, αρχεία του σχολείου, ποινολόγιο
- παλαιότεροι Κανονισμοί (αν υπάρχουν) και
- το καταστατικό του Συλλόγου Γονέων.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης Δράσεις / ενέργειες	1 ^ο τριμ	2 ^ο τριμ	3 ^ο τριμ
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Συμφωνία επί του πλαισίου αρχών για τον συντονισμό της σχολικής ζωής			
Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού του σχολείου			
Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του			
Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

α. Συμφωνία επί του πλαισίου αρχών για τον συντονισμό της σχολικής ζωής

Εντός των χρονικών ορίων που έχουν προγραμματιστεί αποφασίζεται και κατατίθεται γραπτώς στον Σχολικό Συμβούλιο ένα πλαίσιο αρχών και αξιών για την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής.

β. Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του εσωτερικού κανονισμού

Για την εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού εργάζονται παράλληλα περισσότερες ομάδες εργασίας. Η συντονιστική επιτροπή ορίζει το επιμέ-

ρους θέμα και τα μέλη των ομάδων εργασίας – επιτροπών, όπως:

- α. ομάδα – επιτροπή με θέμα τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των διδασκόντων
- β. ομάδα – επιτροπή με θέμα τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μαθητών
- γ. ομάδα – επιτροπή με θέμα τη συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή, δικαιώματα και υποχρεώσεις
- δ. ομάδα – επιτροπή που επεξεργάζεται τρόπους, λόγους και συχνότητα επικοινωνίας του εκπαιδευτικού προσωπικού με τους γονείς
- ε. ομάδα – επιτροπή που επεξεργάζεται τον σχεδιασμό και καταθέτει πρόταση για τον προγραμματισμό των σχολικών δράσεων.

Σε κάθε περίπτωση μαζί με το θέμα δίνεται και το χρονικό όριο των εργασιών κάθε ομάδας. Η συντονιστική επιτροπή δεσμεύει τις ομάδες να την ενημερώνουν κατά τη διάρκεια των εργασιών τους, σε χρονικά διαστήματα που αποφασίζουν από κοινού και σε κάθε ενημέρωση συμπληρώνουν ένα δελτίο προόδου, όπου διαπιστώνεται η πορεία των εργασιών και παρέχεται ανατροφοδότηση.

γ. Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του

Η συντονιστική επιτροπή παρακολουθεί την πορεία των μαθητικών ομάδων εργασίας με τον ίδιο τρόπο, όπως παρακολουθεί και συντονίζει και τις άλλες ομάδες – επιτροπές των εκπαιδευτικών:

Ομάδα Εργασίας – Θέμα – Χρονικά Όρια – Παραδοτέο. Δελτίο Προόδου τηρείται και για τις εργασίες των μαθητικών ομάδων εργασίας.

22. Αξιολόγηση της δράσης

Στόχος 1: Αποδοχή από όλους ενός πλαισίου αρχών που διέπουν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Το πλαίσιο αρχών συζητήθηκε και εγκρίθηκε από την ολομέλεια του Συλλόγου Διδασκόντων. Αυτό επιβεβαιώνεται από το βιβλίο πράξεων του Συλλόγου με τις υπογραφές όλων των μελών του.

Στόχος 2: Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργί-

ας του Σχολείου.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Κάθε ομάδα εργασίας επεξεργάστηκε προτάσεις για τον τομέα που ανέλαβε και τις κατέθεσε έγκαιρα στην ολομέλεια του Συλλόγου Διδασκόντων.
- Έγινε συζήτηση σε πνεύμα συλλογικότητας, οι ομάδες δέχτηκαν τροποποιήσεις και ανέλαβαν να διαμορφώσουν και να καταθέσουν τις προτάσεις τους στο Σχολικό Συμβούλιο για συζήτηση και τελική έγκριση.
- Οι προτάσεις κατατέθηκαν στο Σχολικό Συμβούλιο, έγινε συζήτηση, ψηφίστηκαν ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία και τέθηκαν σε ισχύ στην καθημερινή ζωή του σχολείου.

Στόχος 3: Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Οι μαθητές εργαζόμενοι κατά ομάδες επεξεργάστηκαν και κατέθεσαν γραπτώς προτάσεις για τα θέματα που αφορούν τους ίδιους και τη συμμετοχή τους στη σχολική ζωή.

Η δέσμευσή τους απέναντι στο σχολικό πρόγραμμα και στους κανόνες της σχολικής ζωής διαπιστώνεται από την αυξημένη, ενεργό και συνεπή συμμετοχή τους στις σχολικές δραστηριότητες.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης, στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 4

ΤΟΜΕΙΣ 5/6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ / ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δείκτες 5.1/6.3: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις/ Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών

Τίτλος: Ενίσχυση της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Σύνδεση με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης

Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης προέκυψε ότι η συμμετοχή των μαθητών στις μαθητικές κοινότητες είναι περιορισμένη και η συνεργασία των μαθητικών κοινοτήτων με τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς για την αντιμετώπιση θεμάτων της σχολικής ζωής δεν είναι ικανοποιητική. Επίσης διαπιστώθηκε ότι η συμμετοχή των μαθητών σε ομίλους πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα είναι περιορισμένη, ενώ η επικοινωνία και η συνεργασία με τις μαθητικές κοινότητες άλλων σχολείων είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υποστήριξη του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και η ενίσχυση των κοινωνικών και συμμετοχικών ικανοτήτων των μαθητών, με σκοπό τη διάπλαση υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες που αφορούν τη βελτίωση της ατομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών καθώς και τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ των μαθητών του σχολείου, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, καθώς και τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων, αλλά και του σχολείου και των φορέων της τοπικής κοινωνίας ευρύτερα.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιείται προηγούμενη εμπειρία του σχολείου από συναφείς πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί στο παρελθόν, προκειμένου αυτές να ενισχυθούν και να παίξουν επικουρικό ρόλο στην υλοποίηση της δράσης. Για παράδειγμα, ενημερωτικές συναντήσεις μαθητών για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων, ενημερωτικές συγκεντρώσεις του Συλλόγου Γονέων για το συγκεκριμένο θέμα, πρωτοβουλίες καθηγητών

για δημιουργία θεατρικής ομάδας κ.λπ.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η ανάπτυξη των κοινωνικών-συμμετοχικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια δημοκρατικών στάσεων και αξιών (ισότητα, αλληλεγγύη, σεβασμός της διαφοράς), καθώς και η καλλιέργεια των ιδιαίτερων κλίσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών, με σκοπό την προετοιμασία τους για την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά ως υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων
- Η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα
- Η κινητοποίηση και ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών σε εκδηλώσεις κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου, καθώς και σε δράσεις κοινωνικής προσφοράς
- Η ανάπτυξη κοινής δράσης μεταξύ των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων του σχολείου με αντίστοιχους άλλων σχολείων

3. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

Η δράση θεωρείται επιτυχημένη, όταν επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί κατά τον σχεδιασμό της. Ως βασικά κριτήρια επιτυχίας θεωρούνται τα ακόλουθα:

- η αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε δραστηριότητες που οργανώνονται από τους μαθητικούς ομίλους
- η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα
- η αύξηση του αριθμού των εκδηλώσεων πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα στο σχολείο
- Η εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών μεταξύ μαθητικών κοινοτήτων διαφορετικών σχολείων.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α. Ενημέρωση των μαθητών για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων

Ενημέρωση των τμημάτων κάθε τάξης του σχολείου για **το περιεχόμενο του Κανονισμού και διάλογος** με τους μαθητές για τον σκοπό, τον τρόπο λειτουργίας και τις δραστηριότητες των μαθητικών κοινοτήτων. Η ενημέρωση πραγματοποιείται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον Διευθυντή και ομάδα καθηγητών.

β. Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων

Ενημέρωση των γονέων για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων. Καταγραφή προτάσεων για την ενδυνάμωση της λειτουργίας και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων των μαθητικών κοινοτήτων στο σχολείο. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον Διευθυντή και ομάδα καθηγητών.

γ. Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων ψυχαγωγικού και πολιτιστικού χαρακτήρα

Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων, όπως θεατρικός-κινηματογραφικός, σκακιστικός, όμιλος φίλων του περιβάλλοντος, λογοτεχνικός όμιλος, μουσικός, αθλητικός κ.λπ., τους οποίους συντονίζει το μαθητικό συμβούλιο του σχολείου. Δημιουργία ομάδων δράσης στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν καθηγητές, μέλη του Συλλόγου Γονέων και εκπρόσωποι μαθητών.

δ. Πραγματοποίηση εκδηλώσεων

Οι εκδηλώσεις μπορεί να είναι διαλέξεις, συζητήσεις, εκθέσεις, μουσικές βραδιές, έρανοι κ.λπ. ή να αφορούν τη συνδιοργάνωση δραστηριοτήτων με μαθητικούς ομίλους άλλων σχολείων π.χ. σκακιστικός αγώνας με τον αντίστοιχο όμιλο όμορου σχολείου. Σε ορισμένες εκδηλώσεις μπορεί να εμπλέκονται και φορείς της τοπικής κοινωνίας (π.χ. δενδροφύτευση με τη συνεργασία του δήμου).

ε. Δημιουργία και έκδοση εντύπων (σχολικό περιοδικό ή σχολική εφημερίδα)

Η δημιουργία σχολικής εφημερίδας παρουσιάζει ιδιαίτερο παιδαγωγικό ενδιαφέρον, προωθεί τη σύνδεση του σχολείου με το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια αλλαγή στη σχέση σχολείου και κοινωνίας. Την ευ-

θύνη για τη σύνταξη του περιοδικού ή της εφημερίδας έχει, σύμφωνα με τον Κανονισμό, συντακτική επιτροπή που αποτελείται από μέλη της μαθητικής κοινότητας, ενώ ορίζεται από τον Σύλλογο των Καθηγητών ένας καθηγητής - σύμβουλος για τη συμπαράσταση και βοήθεια στην έκδοση των εντύπων.

στ. Ενημέρωση της ιστοσελίδας του σχολείου

Οι δραστηριότητες της μαθητικής κοινότητας και των μαθητικών ομίλων (δράσεις, συνεργασίες, εκδηλώσεις κ.λπ.) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνοι του σχεδίου δράσης ορίζονται ο Διευθυντής του σχολείου και εκπαιδευτικοί συντονιστές ανάλογα με τον αριθμό των δράσεων που θα υλοποιηθούν. Ο κάθε συντονιστής αναλαμβάνει τη γενικότερη οργάνωση, διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των ενεργειών της δράσης του.

Στις ομάδες δράσης συμμετέχουν εκπαιδευτικοί του σχολείου, μαθητές και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι, καθώς και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων (π.χ. Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού).

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Η υλοποίηση των δράσεων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Η υλοποίηση της δράσης απαιτεί τη συμμετοχή πολλών παραγόντων, οι οποίοι αναλαμβάνουν διακριτούς ρόλους και έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες δράσης.

Αναλυτικότερα, στη συγκεκριμένη δράση εμπλέκονται:

- τα όργανα των μαθητικών κοινοτήτων
- οι εκπαιδευτικοί του σχολείου
- εκπρόσωποι του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων
- οι Σχολικοί Σύμβουλοι
- εκπρόσωποι τοπικών φορέων
- Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού

- ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες.

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει όλη τη σχολική χρονιά. Τηρείται ο «Κανονισμός λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων», όσον αφορά τις διδακτικές ώρες που θα απασχοληθούν οι μαθητές (π.χ. διεξαγωγή τακτικών γενικών συνελεύσεων). Σύμφωνα επίσης με τον Κανονισμό, οι έκτακτες γενικές συνελεύσεις, αλλά και οι συνεδριάσεις των ομίλων ψυχαγωγικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα πραγματοποιούνται στο σχολείο εκτός διδακτικών ωρών. Οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Προτείνεται η αξιοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού στη σχολική μονάδα.

4. Οικονομικοί πόροι

Οι οικονομικοί πόροι που θα απαιτηθούν εξαρτώνται από το είδος και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν. Ενδεικτικά αναφέρονται οι δαπάνες για τη λειτουργία των μαθητικών ομίλων (π.χ. σκάκι), δαπάνες για τα έξοδα υλοποίησης εκδηλώσεων (π.χ. θεατρική παράσταση), δαπάνες φωτοτυπιών και γραφικής ύλης.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια (συναντήσεων, προγραμματισμένων δράσεων, σχολείου κ.λπ.)
- Φόρμες καταγραφής διαδικασιών
- Ερωτηματολόγια προς τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την αξιολόγηση των επιμέρους ενεργειών (εκδηλώσεων, εντύπων) του σχεδίου δράσης

6. Πηγές

Βασικές πηγές στις οποίες μπορούν να ανατρέξουν οι ομάδες δράσης είναι οι ακόλουθες:

- Σχολική νομοθεσία, σχετικές διατάξεις και εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας, (βλ. Υπουργική Απόφαση 23/1986/Β-619 «Κανονισμός λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων»)
- Το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων

- Καλές πρακτικές άλλων σχολικών μονάδων για τη λειτουργία των μαθητικών ομίλων
- Ο Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης της δράσης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Ενημερωτικές συναντήσεις των μαθητών για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων			
Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων			
Συγκρότηση και οργάνωση μαθητικών ομίλων			
Συνεργασία των μαθητικών κοινοτήτων με τον Σύλλογο Διδασκόντων και τον Σύλλογο Γονέων για την από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων της σχολικής ζωής			
Πραγματοποίηση εκδηλώσεων			
Έκδοση εντύπων			
Ενημέρωση της ιστοσελίδας του σχολείου			
Παρακολούθηση- ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

Η πορεία κάθε ενέργειας - εργασίας αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας. Προτείνεται τακτική ανατροφοδότηση και ενημέρωση της ολομέλειας σχετικά με την πορεία ή τα προβλήματα των εργασιών των ομάδων ανά μήνα, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη τροποποίησης επιμέρους ενεργειών, η ανάληψη συμπληρωματικών δράσεων κ.λπ.

α. Ενημέρωση μαθητών σχετικά με τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων

Η συγκεκριμένη ενέργεια παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο

ημερολόγιο του σχολείου. Μπορεί επίσης να διερευνηθεί-αποτυπωθεί ο βαθμός κατανόησης εκ μέρους των μαθητών μέσα από τη συζήτηση που ακολουθεί της ενημέρωσης.

β. Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων σχετικά με τον κανονισμό λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων

Στο τέλος των ενημερωτικών συναντήσεων διανέμεται στους γονείς σχετικό ερωτηματολόγιο, ώστε να διερευνηθεί ο βαθμός ικανοποίησής τους και η πρόθεση συμμετοχής τους στις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν.

γ. Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων ψυχαγωγικού και πολιτιστικού χαρακτήρα

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων των μαθητών στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές μπορεί να επέμβουν, εάν χρειαστεί, τροποποιώντας το χρονοδιάγραμμα και τον τρόπο λειτουργίας.

δ. Πραγματοποίηση εκδηλώσεων

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου. Για την εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και της ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων μπορεί να διανεμηθούν δειγματοληπτικά ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

ε. Δημιουργία και έκδοση εντύπων (σχολικό περιοδικό ή σχολική εφημερίδα).

Ο συντονιστής της δράσης, ο οποίος μπορεί να είναι ο υπεύθυνος καθηγητής που έχει οριστεί από τον Κανονισμό, παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών μέσω παρατήρησης, η οποία καταγράφεται σε σχετικό ημερολόγιο και επεμβαίνει, εάν απαιτείται, για τη λήψη μέτρων, αναδιαμόρφωση των ομάδων, αλλαγή του περιεχομένου των άρθρων κ.λπ.

στ. Ενημέρωση της ιστοσελίδας του σχολείου

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των αναρτήσεων στην ιστοσελίδα του σχολείου.

22. Αξιολόγηση της δράσης

Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των επιμέρους δράσεων πραγματοποιείται με βάση τους στόχους και τα κριτήρια επιτυχίας.

Στόχος 1: Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται από την αύξηση του αριθμού των μαθητικών ομίλων και την αύξηση του ποσοστού της συμμετοχής των μαθητών σε αυτούς σε σχέση με προηγούμενες χρονιές.

Στόχος 2: Η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου των προβλημάτων που ανέκυψαν μέσα στη σχολική χρονιά, για τα οποία οι μαθητικές κοινότητες έκαναν διάλογο με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς, κατέθεσαν προτάσεις και συνεργάστηκαν για την επίλυσή τους.

Στόχος 3: Η κινητοποίηση και ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών σε εκδηλώσεις κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου, καθώς και σε δράσεις κοινωνικής προσφοράς.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται από τη σύγκριση του αριθμού των εκδηλώσεων και των δράσεων που πραγματοποιήθηκαν και του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Επίσης, από ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς, θα διαπιστωθούν τα αποτελέσματα των εκδηλώσεων και των δράσεων κοινωνικής προσφοράς.

Στόχος 4: Η εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών μεταξύ μαθητικών κοινοτήτων διαφορετικών σχολείων.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαπιστωθεί από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου των εκδηλώσεων ή δραστηριοτήτων που διοργάνωσαν / υλοποίησαν οι μαθητές με τη συνεργασία άλλων σχολείων.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 5

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δείκτης αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών

Τίτλος: Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των μαθητών είναι περιορισμένη, αναπτύσσονται αποκλίνουσες συμπεριφορές και εκδηλώνονται συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών, ενώ παρουσιάζονται φαινόμενα κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού ορισμένων μαθητών.

Για την αντιμετώπιση των μορφών συμπεριφοράς που εμποδίζουν την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος και τη διαδικασία της μάθησης, θεωρήθηκε αναγκαία η υιοθέτηση συγκεκριμένων παιδαγωγικών στρατηγικών για τη διαχείριση των προβλημάτων που εμφανίζονται στις σχέσεις μεταξύ των μαθητών.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών επηρεάζουν καθοριστικά την ποιότητα της σχολικής ζωής, αλλά και την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας. Η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών αναμένεται ότι θα συμβάλλει θετικά στην προαγωγή του συντονισμού της σχολικής ζωής, των σχέσεων εκπαιδευτικών- μαθητών, των σχέσεων σχολείου-γονέων και των σχέσεων σχολείου φορέων. Η δράση μπορεί, επίσης, να συμβάλλει στην ανάπτυξη ενισχυτικών, υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων προς συγκεκριμένες ομάδες μαθητών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιολογούνται δράσεις του σχολείου, που μπορούν να αξιοποιηθούν και να ενισχυθούν, ώστε να συμβάλουν θετικά στην υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών, η ενί-

σχυση της επικοινωνίας, της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της εμπιστοσύνης, ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον μάθησης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- α. Επιμόρφωση-ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου για την καλλιέργεια σχέσεων καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών
- β. Συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών
- γ. Συναινετική διαμόρφωση πλαισίου ενδοσχολικής συμπεριφοράς των μαθητών
- δ. Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου
- ε. Καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν κατάλληλες πρακτικές για την πρόληψη και την αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών μεταξύ των μαθητών.
2. Αναπτύσσονται τρόποι επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων για θέματα που αφορούν τη συμπεριφορά των μαθητών.
3. Βελτιώνεται η στάση των μαθητών προς τους κανόνες της σχολικής ζωής.
4. Αυξάνεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου.
5. Η εκδήλωση αρνητικών μορφών συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον παρουσιάζει φθίνουσα πορεία.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Ως βασικές ενέργειες για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης ορίζονται οι ακόλουθες:

A. Προσδιορισμός του προβλήματος. Η ομάδα δράσης αξιοποιεί δεδομένα του σχολείου (πρακτικά του σχολείου, ποινολόγιο) για την ομαδοποίηση των προβλημάτων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων.

B. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαι-

δευτικούς της σχολικής μονάδας για την εφαρμογή ποικιλίας εκπαιδευτικών μεθόδων και πρακτικών διαχείρισης, όπως: συνεργατική μάθηση, βιωματική παιδαγωγική, παιχνίδια ρόλων, αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας, στρατηγικές τροποποίησης συμπεριφοράς κ.λπ. Τα επιμορφωτικά σεμινάρια πραγματοποιούνται από ειδικούς επιστήμονες (εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, συμβουλευτικούς ψυχολόγους, σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς κ.λπ.) και παιδαγωγούς (σχολικούς συμβούλους, πανεπιστημιακούς καθηγητές κ.λπ.).

Γ. Επιμόρφωση γονέων. Οργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων για γονείς πάνω σε θέματα που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς, την προσαρμογή στη σχολική ζωή κ.λπ.

Δ. Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου - γονέων. Αναπτύσσονται τρόποι ενδυνάμωσης της συνεργασίας με τους γονείς μέσω συχνής τηλεφωνικής επικοινωνίας, τακτικών συναντήσεων με τον υπεύθυνο τμήματος, δημιουργία τετραδίου επικοινωνίας εκπαιδευτικών-γονέων (Π/θμια), ενημερωτικού υλικού. Οι γονείς ενημερώνονται επίσης πλήρως για τους στόχους της δράσης και την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής τους σε αυτή.

Ε. Εκπόνηση πλαισίου κανόνων καλής συμπεριφοράς. Η σχολική μονάδα εκπονεί με τη συνεργασία μαθητών και γονέων πλαίσιο κανόνων καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον το οποίο κοινοποιείται στη σχολική κοινότητα (π.χ. ανάρτηση στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα κ.λπ.). Οι περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων γίνονται αντικείμενο ευρύτερης συζήτησης στην τάξη (ανάλυση του προβλήματος, ανακάλυψη των κινήτρων, εντοπισμός και εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων θετικής προσέγγισης του ζητήματος).

ΣΤ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Η συμμετοχή των μαθητών σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας (π.χ. εκδηλώσεις πολιτιστικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου, κοινωνικές δραστηριότητες, μαθητικοί όμιλοι, εθελοντικές δράσεις κ.λπ.) ενισχύει τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών, δίνει ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων και κλίσεων, ευνοεί τη συνεργασία και την ευγενή άμιλλα, διευκολύνει την έκφραση και την εκτόνωση των εντάσεων με δημιουργικό τρόπο, συντελεί στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος).

Ζ. Οι μαθητές ασκούνται στη διαμόρφωση και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων. Με τη χρήση βιωματικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων (πχ. δραματοποίηση, θεατρικό παιχνίδι, προσομοίωση ρόλων) επιχειρείται ο έλεγχος των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς των μαθητών, όπως επίσης

και η καλλιέργεια δεξιοτήτων για την ειρηνική επίλυση προβλημάτων (π.χ. διαπραγμα-
τευση, διαμεσολάβηση, αντιπαραβολή επιχειρημάτων και ευγενής συζήτηση θέσεων).

2. Οργανωτικές δομές

Την κύρια ευθύνη για την υλοποίηση της δράσης έχει ο Σύλλογος Διδασκόντων σε συ-
νεργασία με τη μαθητική κοινότητα και το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων. Αξιοποιού-
νται επίσης ειδικοί επιστήμονες (πχ. εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχο-
λόγοι, σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Η υλοποίηση της δράσης δεν απαιτεί παρεμβάσεις-αλλαγές στην οργάνωση της σχολι-
κής ζωής. Για την υλοποίηση της δράσης είναι πιθανόν να απαιτηθεί χρόνος για την
πραγματοποίηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων κατά την έναρξη του σχολικού έτους.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας
- Οι γονείς των μαθητών
- Ειδικοί επιστήμονες (εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχολόγοι, σχολι-
κοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)
- Οι Σχολικοί Σύμβουλοι

2. Χρόνος

Η δράση πραγματοποιείται καθόλη τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το σχέδιο δράσης
προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις
διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται ανάλογα με το αντικείμενο των διαφόρων ενεργειών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Η συνήθης υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου (φωτοτυπικό μηχάνημα, υπολογιστής,
εκτυπωτής, αναλώσιμα).

4. Οικονομικοί πόροι

Δεν απαιτούνται πρόσθετοι πόροι για την υλοποίηση της δράσης. Πιθανόν να απαιτη-
θούν αμοιβές για τους ειδικούς επιστήμονες που θα αναλάβουν την επιμόρφωση των

εκπαιδευτικών.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων
- Σχέδια παρατήρησης συμπεριφοράς
- Ημερολόγιο σχολείου
- Ημερολόγιο εκπαιδευτικών

6. Πηγές

- Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων
- Πρακτικά Συλλόγου Γονέων
- Καλές πρακτικές και προγράμματα που εξελίχθηκαν σε άλλα σχολεία, από ιστοσελίδες, έρευνες, ανακοινώσεις κ.λπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων			
Επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων εκπαιδευτικών			
Επιμόρφωση γονέων			
Ανάπτυξη στρατηγικών ενδυνάμωσης της συνεργασίας σχολείου- γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών			
Εκπόνηση κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον			
Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων			
Διαμόρφωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου

Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση Ενεργειών

α. Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, ο Σύλλογος Διδασκόντων διερευνά και διατυπώνει τα προβλήματα, θέτει προτεραιότητες αντιμετώπισης (ομάδες-στόχος μαθητών) τις οποίες όμως επανεξετάζει τακτικά, κυρίως στο 1^ο τρίμηνο, και επαναπροσδιορίζει, εάν κριθεί αναγκαίο.

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων και των ενεργειών στο ημερολόγιο του σχολείου.

β. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Οργάνωση επιμορφωτικών-ενημερωτικών σεμιναρίων εκπαιδευτικών. Οι συναντήσεις καταγράφονται στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος των επιμορφωτικών σεμιναρίων διανέμεται σχετικό ερωτηματολόγιο στους εκπαιδευτικούς. Η ενέργεια ενισχύεται με την προσθήκη επιπλέον ωρών ενδοσχολικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ή τη διανομή πρόσθετου επιμορφωτικού υλικού.

γ. Επιμόρφωση γονέων

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος των επιμορφωτικών σεμιναρίων διανέμεται σχετικό ερωτηματολόγιο στους γονείς.

δ. Ανάπτυξη συνεργασίας σχολείου- γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου.

ε. Εκπόνηση κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Ο συντονιστής της δράσης παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών και επεμβαίνει, εάν απαιτείται, για τροποποίηση των κανόνων, απλοποιήσεις, βελτιώσεις κ.λπ.

στ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με καταγραφή των εκδηλώσεων και των δράσεων στο ημερολόγιο του σχολείου και του ποσοστού συμμετοχής των μαθητών σε αυτές. Η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και η ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

ζ. Διαμόρφωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο των εκπαιδευτικών και με σχέδια παρατήρησης των μαθητών.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Επιμόρφωση-ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου για την καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης, καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Από σχετικά ερωτηματολόγια διαπιστώνεται η εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων στη διαχείριση (πρόληψη και αντιμετώπιση) αρνητικών συμπεριφορών και ο βαθμός αποτελεσματικότητάς τους.

Στόχος 2: Επιμόρφωση γονέων και συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου, τη συμμετοχή των γονέων στις επιμορφωτικές/ενημερωτικές συναντήσεις, τις απαντήσεις τους στα ερωτηματολόγια.

Στόχος 3: Διαμόρφωση κώδικα κανόνων ενδοσχολικής συμπεριφοράς.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Από σχετικές καταγραφές στα πρακτικά του σχολείου και του συλλόγου γονέων διαπιστώνεται η εκπόνηση ενός κοινού συναινετικού κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολείο.

Στόχος 4: Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη σύγκριση του ποσοστού ενεργού συμμετοχής των μαθητών στις δραστηριότητες του σχολείου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 5: Καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Διαπιστώνεται ο βαθμός αποδοχής και εφαρμογής του κώδικα και καταγράφεται η πορεία εκδήλωσης (φθίνουσα ή μη) των αρνητικών συμπεριφορών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 6

ΤΟΜΕΑΣ 4: ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ Δείκτης αξιολόγησης 4.1: Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών
Τίτλος: Συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ του σχολείου και των γονέων παρουσιάζει προβλήματα, όπως: η συμμετοχή των γονέων στις δράσεις του σχολείου είναι περιορισμένη, η αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ενημέρωση για τους μαθητές είναι ελλιπής, η εμπιστοσύνη μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων αμφισβητείται. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε η διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας που θα κατευθύνει και θα διευκολύνει την εμπλοκή και την ενεργό συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση του σχεδίου συνδέεται με παράγοντες που αφορούν στην οργάνωση και συντονισμό της σχολικής ζωής, τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και γονέων και την ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών πρακτικών και παρεμβάσεων προς όφελος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις</p> <p>Αξιοποιούνται προηγούμενες δράσεις του σχολείου, προσπάθειες και δραστηριότητες του Συλλόγου Γονέων, που μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Ο βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση και η ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και γονέων με στόχο την ενεργό συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου.</p>

Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων και τυπικών μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων.
2. Ενεργοποίηση του Συλλόγου Γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου.
3. Ενίσχυση των σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Αποδοχή και εφαρμογή του πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας από εκπαιδευτικούς και γονείς.
2. Αύξηση της συμμετοχής του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων σε δράσεις του σχολείου.
3. Βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των γονέων προς το σχολείο.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

1.1. Ενημέρωση γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων των γονέων από ομάδα εκπαιδευτικών σχετικά με την οργάνωση της σχολικής ζωής, τις απαιτήσεις του σχολικού προγράμματος, τις υποχρεώσεις των μαθητών, τις συνεργασίες με τους εκπαιδευτικούς κ.λπ.

1.2. Σχεδιασμός και διαμόρφωση πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας σχολείου και γονέων

Οργανώνεται ένα ενιαίο πλαίσιο ενημέρωσης των γονέων με ενίσχυση της αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων. Εμπλουτίζονται οι τρόποι ενημέρωσης των γονέων για τις δραστηριότητες του σχολείου με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών (π.χ. ανάρτηση στη ιστοσελίδα του σχολείου των δραστηριοτήτων της σχολικής μονάδας, του προγράμματος των συναντήσεων με τους γονείς, ενημέρωση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και για την πρόοδο των μαθητών, όπως προσωπική, τηλεφωνική, τετράδιο επικοινωνίας (στο δημοτικό), ώστε να διευκολύνεται και επιταχύνεται η επικοινωνία με τους γονείς.

1.3. Ενεργοποίηση του Συλλόγου Γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας

Ενθαρρύνεται η συνεργασία του Συλλόγου Γονέων με τις μαθητικές κοινότητες για την διοργάνωση εκδηλώσεων και δράσεων και την αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν τη σχολική ζωή. Διανέμεται στους γονείς ο κανονισμός λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων, καθώς και ημερολόγιο με τις κυριότερες δραστηριότητες της τρέχουσας χρονιάς για την έγκαιρη ενημέρωσή τους και τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή τους.

2. Οργανωτικές δομές

Την κύρια ευθύνη για την πραγματοποίηση της δράσης έχει ο Σύλλογος Διδασκόντων. Ουσιαστικό ρόλο διαδραματίζει ο Σύλλογος Γονέων. Τον συντονισμό των επιμέρους διαδικασιών έχουν η διεύθυνση και οι συντονιστές των ομάδων εργασίας. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, εκπρόσωποι του Συλλόγου Γονέων και εκπρόσωποι των μαθητών.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται ιδιαίτερες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου. Οι κύριες δράσεις εντάσσονται στο εργασιακό ωράριο και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών. Η συνεργασία και η υποστήριξη δράσεων της μαθητικής κοινότητας εξαρτάται από το είδος και το αντικείμενο των δράσεων.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας
- Ο Σύλλογος Γονέων
- Η μαθητική κοινότητα

2. Χρόνος

Σε ενδοσχολικό επίπεδο θα απαιτηθεί πρόσθετος χρόνος για τις ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών και γονέων. Οι κύριες δράσεις εντάσσονται στο εργασιακό ωράριο και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

- Ιστοσελίδα του σχολείου, υπολογιστής, φωτοτυπικό μηχάνημα, εκτυπωτής

- Αναλώσιμα υλικά
- Αίθουσα συναντήσεων

4. Οικονομικοί πόροι

Δεν απαιτούνται πρόσθετοι οικονομικοί πόροι.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια καταγραφής δραστηριοτήτων
- Δελτία ενημέρωσης έντυπα και ηλεκτρονικά
- Ερωτηματολόγια γονέων και εκπαιδευτικών

6. Πηγές

- Πρακτικά σχολείου
- Πρακτικά Συλλόγου Γονέων
- Δράσεις μαθητικής κοινότητας
- Καλές πρακτικές και προγράμματα που αναπτύχθηκαν σε άλλα σχολεία, από ιστοσελίδες, έρευνες, ανακοινώσεις κ.λπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Διαδικασίες υλοποίησης Δράσεις / ενέργειες	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο.			
Διαμόρφωση πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας			
Ανάπτυξη δράσεων επικοινωνίας και συνεργασίας του σχολείου με τους γονείς			
Συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας			
Παρακολούθηση- ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

1. Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο.

Η δράση παρακολουθείται με καταγραφές των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου, στο ημερολόγιο των υπεύθυνων καθηγητών και με ερωτηματολόγια στους γονείς.

2. Σχεδιασμός και διαμόρφωση πλαισίου ενημέρωσης, αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων.

Η δράση παρακολουθείται με καταγραφές των συναντήσεων των ομάδων εργασίας στο ημερολόγιο του σχολείου.

3. Ανάπτυξη δράσεων επικοινωνίας και συνεργασίας του σχολείου με τους γονείς.

Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου, στο ημερολόγιο των υπεύθυνων καθηγητών και με ερωτηματολόγια στους γονείς. Επισημαίνονται προβλήματα και αναθεωρήσεις που θεωρούνται αναγκαίες (πχ. μικρή συμμετοχή γονέων στις συναντήσεις).

4. Ενεργοποίηση του συλλόγου γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας.

Η δράση παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου, του Συλλόγου Γονέων και των μαθητικών κοινοτήτων των εκδηλώσεων και των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν. Για την εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και της ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων μπορεί να διανεμηθούν δειγματοληπτικά ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

Z2. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων και τυπικών μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του συγκεκριμένου στόχου προσεγγίζεται με την αποδοχή και την εφαρμογή του πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας από εκπαιδευτικούς και γονείς. Αξιοποιούνται στοιχεία από τα ημερολόγια που τηρούν οι εκπαιδευτικοί και αφορούν στον αριθμό των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν, την ανάρτηση στη ιστοσελίδα του σχολείου των δραστηριοτήτων της σχολικής μονάδας, την ενημέρωση του

σχολείου από τους γονείς κ.λπ.

Στόχος 2: Ενεργοποίηση του Συλλόγου Γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από την αύξηση της ενεργού συμμετοχής του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων σε δράσεις του σχολείου. Αξιοποιούνται στοιχεία από τα ημερολόγια του σχολείου και του Συλλόγου Γονέων.

Στόχος 3: Βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των γονέων προς το σχολείο.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και γονέων σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης από την ποιότητα της επικοινωνίας και των συνεργασιών που αναπτύχθηκαν.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 7

ΤΟΜΕΑΣ 3: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ
Δείκτης αξιολόγησης 3.1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών
Τίτλος: Ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Κατά τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη διαπιστώθηκε έλλειμμα εμπιστοσύνης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς και απουσία ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών σχετικά με την οργάνωση της διδασκαλίας των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων με αντικείμενο την ανάπτυξη διδακτικών πρακτικών που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες, όπως τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών, την αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτομιών, υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων, τα επιτεύγματα και την πρόοδο των μαθητών.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιούνται συνεργατικές πρακτικές μεταξύ εκπαιδευτικών της ίδιας ειδικότητας, που έχουν αναπτυχθεί στο παρελθόν. Ορισμένοι εκπαιδευτικοί έχουν εμπειρία από την εφαρμογή διαθεματικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο της 'Ευέλικτης Ζώνης', καθώς και προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αγωγής υγείας.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας από τους εκπαιδευτικούς στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών.</p>

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- α. Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών από τη συνεργασία και τις κοινές διδακτικές εμπειρίες των εκπαιδευτικών του σχολείου.
- β. Σχεδιασμός, επεξεργασία και αξιοποίηση διδακτικού υλικού (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, λογισμικό κ.λπ.) για τις διδακτικές ανάγκες σε διάφορα μαθήματα.
- γ. Ανάπτυξη τράπεζας ψηφιακού υλικού για την υποστήριξη και τον εμπλουτισμό των διδακτικών πρακτικών.

3. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- α. Πραγματοποίηση αμοιβαίων επισκέψεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και τεκμηρίωση βάσει σχεδίων παρατήρησης διδακτικών εμπειριών και πρακτικών.
- β. Παραγωγή και χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα.
- γ. Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή τους από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

- α. Ενημερωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών με το Σχολικό Σύμβουλο ειδικότητας για το αντικείμενο της δράσης. Ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για τον σχεδιασμό και τις κατευθύνσεις της δράσης. Ανάπτυξη συνεργασίας και επικοινωνίας με σχολεία της περιφέρειας για ενημέρωση πάνω σε καλές πρακτικές.
- β. Ενδοσχολική επιμόρφωση με την υποστήριξη του Σχολικού Συμβούλου σε θέματα σχετικά με την ανάπτυξη και την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο.
- γ. Σχεδιασμός των ενεργειών της δράσης. Ανταλλαγή προτάσεων και υλικού, παραγωγή εργαλείων για την παρακολούθηση της δράσης. Προγραμματισμός αμοιβαίων επισκέψεων, τακτικών συναντήσεων και διαδικασιών ανατροφοδότησης.
- δ. Παραγωγή και χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, αξιοποίηση λογισμικού, φύλλα αξιολόγησης κ.λπ.).
- ε. Καταχώριση του υλικού σε «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου (σε έναν υπολογιστή με την κατάλληλη υποδομή) και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου για τη διάθεσή του και σε άλλους εκπαιδευτικούς.

2. Οργανωτικές δομές

- Εκπαιδευτικοί που διδάσκουν το ίδιο γνωστικό αντικείμενο
- Σύμβουλοι του γνωστικού αντικειμένου

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις στο επίπεδο του σχολείου. Προτείνεται, κατά περίπτωση, η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος για μαθήματα (π.χ. Φυσικές Επιστήμες) που απαιτούν περισσότερο της μίας διδακτικής ώρας για την ολοκλήρωση μιας διδακτικής ενότητας, ώστε να προκύπτει συνεχόμενο δώρο.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου
- Ο σύμβουλος του γνωστικού αντικειμένου

Χρόνος

Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και τον αριθμό των συναντήσεων που θα πραγματοποιηθούν (αμοιβαίες επισκέψεις, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, καταχώριση υλικού στην ηλεκτρονική τράπεζα κ.ά.).

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Η ελάχιστη απαιτούμενη υποδομή υπάρχει στην πλειοψηφία των σχολείων.

4. Οικονομικοί πόροι

Πιθανό κόστος επιμορφώσεων, συμμετοχών σε σχετικά καινοτόμα προγράμματα, συνέδρια κ.λπ., αγορά σχετικού λογισμικού.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγηση

- Σχέδια μαθήματος
- Φύλλα εργασίας
- Σχέδιο παρατήρησης μαθητών
- Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και μαθητών

6. Πηγές
 Οι ομάδες εργασίας αναζητούν πηγές που συνδέονται με το αντικείμενο της δράσης, όπως ιστοσελίδες σχολείων και επιστημονικών ενώσεων, προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε άλλα σχολεία, συνεργασίες με επιστημονικούς φορείς κ.λπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2 ^ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3 ^ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Προετοιμασία και σχεδιασμός - προγραμματισμός των ενεργειών της δράσης			
Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών			
Ανταλλαγή επισκέψεων μεταξύ εκπαιδευτικών			
Παραγωγή και χρήση διδακτικού – υποστηρικτικού υλικού			
Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του σχολείου			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

Μετά από εισήγηση εκπαιδευτικών του σχολείου ο Διευθυντής εισηγείται και η ολομέλεια του Συλλόγου Διδασκόντων αποφασίζει την υλοποίηση της δράσης. Ταυτόχρονα ορίζεται συντονιστική επιτροπή και οι βασικές προθεσμίες για τον προγραμματισμό των συμμετοχών και των ενεργειών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της δράσης.

α. Προγραμματισμός και συντονισμός της δράσης

Στο ημερολόγιο της συντονιστικής ομάδας καταγράφονται οι συναντήσεις με τον / τους Σχολικό /-ούς Σύμβουλο /-ους και οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει για τον προγραμματισμό και τις κατευθύνσεις της δράσης. Καταγράφεται επίσης και η επικοινωνία με άλλα σχολεία και οι καλές διδακτικές πρακτικές που εντοπίστηκαν. Με τη λήξη της

προθεσμίας υπάρχει πρόγραμμα:

- αμοιβαίων επισκέψεων σε τάξεις
- καταγραφής και αξιολόγησης των διδακτικών εμπειριών, καθώς και
- συνεργατικής παραγωγής διδακτικού υλικού μαζί με τις προθεσμίες για την καταχώρισή του στην ηλεκτρονική τράπεζα του σχολείου.

Επίσης υπάρχει πρόγραμμα ενδοσχολικής επιμόρφωσης με την υποστήριξη του Σχολικού Συμβούλου και κατάλογος του ελάχιστου παραδοτέου υποστηρικτικού υλικού.

β. Ενδοσχολική επιμόρφωση σε θέματα συνεργατικών πρακτικών.

Η ενέργεια παρακολουθείται με οδηγό το πρόγραμμα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης που έχει εκπονηθεί από τη συντονιστική επιτροπή για το συγκεκριμένο θέμα. Στο ημερολόγιο της συντονιστικής ομάδας καταγράφονται και οι συνεδριάσεις με την παρουσία του Συμβούλου, καθώς και τυχόν αποκλίσεις.

γ. Ανταλλαγή επισκέψεων σε τάξεις μεταξύ εκπαιδευτικών και παρακολούθηση διδακτικών πρακτικών

Ο αριθμός των αμοιβαίων επισκέψεων έχει προσδιοριστεί στο σχετικό πρόγραμμα και η πραγματοποίησή τους ελέγχεται βάσει του αντίστοιχου χρονοδιαγράμματος. Τις επισκέψεις τεκμηριώνουν σχέδια παρατήρησης, καθώς και καταγραφή των βασικών σημείων της συζήτησης και της ανατροφοδότησης που ακολούθησε.

δ. Παραγωγή και χρήση διδακτικού – υποστηρικτικού υλικού

Κάθε επίσκεψη σε τάξη και ανταλλαγή διδακτικών πρακτικών συνοδεύεται από παραγωγή και χρήση διδακτικού υποστηρικτικού υλικού που συγκεντρώνεται και καταχωρείται σε σχετικό κατάλογο ανά διδακτικό αντικείμενο και θεματική ενότητα. Η παραγωγή του υλικού διαπιστώνεται στη συνέχεια και από την καταχώρισή του στην «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου.

ε. Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του σχολείου

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των αμοιβαίων επισκέψεων γίνεται και η παραγωγή του υλικού, το οποίο καταχωρείται στην προετοιμασμένη γι' αυτό το σκοπό τράπεζα ψηφιακού διδακτικού υλικού του σχολείου. Οι καταχωρίσεις είναι ανάλογες των επισκέψεων σε τάξεις και ακολουθούν σε τακτές προθεσμίες μετά από εύλογο χρονικό διάστημα. Την ενέργεια παρακολουθεί η συντονιστική επιτροπή και παρεμβαίνει προσφέροντας βοήθεια στην καταχώριση του υλικού με συμμετοχή περισσότερων ατόμων.

Z2. Αξιολόγηση της δράσης

Στόχος 1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών με τη συνεργασία και την αξιοποίηση των διδακτικών εμπειριών των εκπαιδευτικών του σχολείου.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχής υλοποίηση της δράσης διαπιστώνεται από τον αριθμό των επισκέψεων των εκπαιδευτικών σε τάξεις συναδέλφων τους και από τον εμπλουτισμό και την ανατροφοδότηση των διδακτικών τους πρακτικών. Εκτιμάται επίσης και από τα πρακτικά των συζητήσεων που ακολουθούν τις επισκέψεις και από το βαθμό ικανοποίησης των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν.

Στόχος 2: Σχεδιασμός, επεξεργασία και αξιοποίηση διδακτικού υλικού (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, λογισμικό κ.λπ.) για τις διδακτικές ανάγκες σε διάφορα μαθήματα.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία της ενέργειας εκτιμάται από την ποικιλία και την ποιότητα του υποστηρικτικού υλικού που παράγεται, από τη χρηστικότητά και τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησής του. Η δυνατότητα αξιοποίησης του υλικού και σε άλλες διδακτικές εφαρμογές είναι ένα ακόμη στοιχείο που αναδεικνύει την αξία του και τα θετικά αποτελέσματα της δράσης.

Στόχος 3: Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η ανάπτυξη της «ηλεκτρονικής τράπεζας» και ο εμπλουτισμός της με υποστηρικτικό διδακτικό υλικό είναι ένα πρώτο τεκμήριο για την αποτίμηση της συγκεκριμένης ενέργειας. Ένα δεύτερο στοιχείο που αναδεικνύει την ποιότητά του είναι η αξιοποίησή του και από άλλους εκπαιδευτικούς του σχολείου, οι οποίοι ζήτησαν να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα των επισκέψεων σε τάξεις και για τη διαμόρφωση τυχόν νέων διδακτικών πρακτικών.

Η «ολοκλήρωση» του σχεδίου δράσης με το τέλος του σχολικού έτους δηλώνει απλώς την προσπάθεια καλλιέργειας μια νέας κουλτούρας ενδοσχολικής επιμόρφωσης και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, η πραγματική επιτυχία της όλης δράσης θα αναδειχθεί από τη συνέχιση και τη δυναμική της ανάπτυξη στις επόμενες σχολικές χρονιές.

Η Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 8

ΤΟΜΕΑΣ 5: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ
Δείκτης αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις
Τίτλος: Εκπαιδευτικά προγράμματα- καινοτόμες δράσεις
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Από τη συστηματική διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι η ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο είναι περιορισμένη. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και οι καινοτόμες δράσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου, στη βελτίωση του κλίματος και των σχέσεων στο σχολείο, καθώς και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υλοποίηση δράσης με σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων στο σχολείο.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να επηρεάσει την οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής, τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και τη δυναμική του σχολείου στην ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων και την εφαρμογή καινοτομιών.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιούνται αποτελέσματα δραστηριοτήτων και καλών πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και έχουν χαρακτήρα συμπληρωματικό με τη συγκεκριμένη δράση.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του Σχεδίου Δράσης</p> <p>Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το Πρόγραμμα Σπουδών, ενθαρρύνουν τη μαθητική πρωτοβουλία, καλλιεργούν τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλουν στη δημιουργία θετικού κλίματος, βελτιώνουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής μονάδας και</p>

συντελούν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

2. Ειδικοί στόχοι

- α. Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις.
- β. Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις.
- γ. Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα.

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- α. Αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο.
- β. Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων.
- γ. Αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτόμες δράσεις.
- δ. Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και των δράσεων.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων

Ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων ενημερώνονται από τους υπεύθυνους σχολικών δραστηριοτήτων για τις δυνατότητες ανάπτυξης και τη μεθοδολογία εφαρμογής προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και ανάπτυξη καινοτομιών, όπως:

- Αγωγή Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ), Αγωγή Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντική Εκπαίδευσης (ΠΕ), Προγράμματα Πολιτιστικών και Καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων.
- τα ευρωπαϊκά προγράμματα: Comenius - Leonardo da Vinci και eTwinning, στα σχολεία Α/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης
- άλλες καινοτόμες δράσεις.

β. Σχεδιασμός και οργάνωση σχολικών δραστηριοτήτων

Δημιουργούνται ομάδες εργασίας εκπαιδευτικών για την υλοποίηση δραστηριοτήτων. Οι ομάδες επιλέγουν τα προγράμματα και τα θέματα των σχολικών δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσουν. Ο σχεδιασμός, η διαδικασία έγκρισης των σχεδίων και η σχετική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ακολουθούν τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

γ. Ενημέρωση γονέων

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν από τη σχολική μονάδα και τις δυνατότητες συμμετοχής τους. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον Διευθυντή και ομάδες εκπαιδευτικών, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αν χρειάζεται.

δ. Υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων

Η διαδικασία και οι ενέργειες υλοποίησης εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί. Αξιοποιείται η προηγούμενη εμπειρία εκπαιδευτικών και μαθητών από τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι δραστηριότητες που θα επιλεγούν αφορούν, μεταξύ άλλων: προγράμματα οικολογικού περιεχομένου, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καταπολέμηση και πρόληψη της βίας στους αθλητικούς χώρους, προγράμματα εκπαιδευτικών επισκέψεων και ανταλλαγών, δικτύωση και επικοινωνία με άλλα σχολεία, καθώς και οργανωμένες δράσεις κοινωνικής προσφοράς προς την τοπική κοινωνία.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης στο τέλος του σχολικού έτους περιλαμβάνει:

- α) ανάρτηση δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου
- β) οργάνωση εκδηλώσεων παρουσίασης με τη μορφή ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία, με έκδοση σχετικών εντύπων, καταχωρήσεις σε τοπικές εφημερίδες, πρόσκληση φορέων κ.λπ.).

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο Διευθυντής. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις στο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας. Οι συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας πραγματοποιούνται στο σχολείο εκτός διδακτικών ωρών. Οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες. Το ωράριο των εκπαιδευτικών που υλοποιούν τις σχολικές δραστηριότητες ακολουθεί τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Διευθυντής και Σύλλογος Διδασκόντων
- Μαθητές
- Υπεύθυνοι σχολικών δραστηριοτήτων
- Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
- Σχολικοί Σύμβουλοι

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει όλη τη σχολική χρονιά. Ακολουθείται το θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά τη διάρκεια, το ωράριο υλοποίησης των προγραμμάτων, τις ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Αξιοποιείται ο εξοπλισμός της σχολικής μονάδας. Η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου είναι χρήσιμη για τις παρουσιάσεις, και τις ενημερώσεις κ.ά.

4. Οικονομικοί πόροι

Κόστος αναλωσίμων υλικών. Οι επιμέρους δαπάνες εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί και καλύπτονται με τρόπους που ορίζονται στο θεσμικό πλαίσιο.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών ομάδας δράσης
- Ημερολόγιο σχολείου
- Φόρμες καταγραφής υλικών, εξοπλισμού κ.λπ.
- Ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές

6. Πηγές

Βασική πηγή άντλησης πληροφοριών για τη διοργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων είναι το θεσμικό πλαίσιο. Αξιοποιούνται, επίσης, καλές πρακτικές και εμπειρίες σχολικών μονάδων που έχουν υλοποιήσει σχετικά προγράμματα στο παρελθόν.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων			
Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων			
Ενημέρωση γονέων			
Υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων			
Παρουσίαση αποτελεσμάτων			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

Η δράση παρακολουθείται από τους υπεύθυνους εφαρμογής της δράσης και τους εκπαιδευτικούς και αξιολογείται καθ' όλη τη διάρκειά της, ώστε να βελτιώνονται άμεσα οι διαδικασίες και να τροποποιούνται εφόσον απαιτείται.

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων.

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και με ερωτηματολόγια στους εκπαιδευτικούς.

β. Σχεδιασμός και οργάνωση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και στο ημερολόγιο εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων.

γ. Ενημέρωση γονέων

Η δράση παρακολουθείται με το ημερολόγιο παρακολούθησης συναντήσεων, το ποσοστό συμμετοχής γονέων, τα ερωτηματολόγια προς τους γονείς που διερευνούν την αποδοχή, την ικανοποίηση και την πρόθεση συμμετοχής και υποστήριξης.

δ. Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων

Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές των ομάδων εργασίας μπορεί να επέμβουν, εάν χρειαστεί, τροποποιώντας το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες εφαρμογής.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας

Η δράση καταγράφεται στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 2: Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Η θετική στάση διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς εκπαιδευτικούς και μαθητές σχετικά με τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματά τους.

Στόχος 3: Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων και την επισκεψιμότητα στην σχολική ιστοσελίδα, τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις και με ερωτηματολόγια που διανέμονται στους εκπαιδευτικούς, στους μαθητές και στους γονείς.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 9

ΤΟΜΕΑΣ 2: ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
Δείκτης Αξιολόγησης 2.3: Αξιοποίηση, υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
Τίτλος: Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με την αξιοποίηση των ΤΠΕ
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε έλλειμμα σε διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και στη χρήση των ΤΠΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Οι εκπαιδευτικοί επεσήμαναν την ανάγκη της αυτομόρφωσής τους στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο και αποφασίστηκε ο σχεδιασμός ενός μοντέλου ενδοσχολικής επιμόρφωσης, που υποστηρίζει την ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών, ενισχύει τη δυνατότητα αυτομόρφωσης και τη συνεχή βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης και εξέλιξής τους.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση της δράσης συνδέεται με τη βελτίωση των διδακτικών /παιδαγωγικών πρακτικών και την ενίσχυση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων του σχολείου (όπως τα επιτεύγματα και η πρόοδος των μαθητών). Παράλληλα, επιδρά θετικά στο κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών στο σχολείο και ενισχύει την επιστημονική εξέλιξη των εκπαιδευτικών.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιείται η προηγούμενη εμπειρία των εκπαιδευτικών σε δράσεις ανάπτυξης συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο και αξιοποίησης των ΤΠΕ σε παιδαγωγικές και διδακτικές πρακτικές.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Η βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών μέσα από την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρ-</p>

φωσης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού των εκπαιδευτικών
- Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης μεταξύ των εκπαιδευτικών
- Η δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού για την υποστήριξη των διαδικασιών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- Συναντήσεις ενδοσχολικής επιμόρφωσης στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο μεταξύ των εκπαιδευτικών
- Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε συνεργατικές πρακτικές ενδοσχολικής επιμόρφωσης
- Καταχώριση του επιμορφωτικού υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

A. Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών

Οι εκπαιδευτικοί διερευνούν τις επιμορφωτικές ανάγκες τους στο πλαίσιο των ιδιοτεροτήτων της σχολικής μονάδας. Πραγματοποιούν ενημερωτικές συναντήσεις με Σχολικούς Συμβούλους ειδικότητας για ενημέρωση πάνω σε καλές πρακτικές σχετικά με τη διαμόρφωση ενός μοντέλου διαρκούς, ευέλικτης και συστηματικής ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Επισημαίνεται η ανάγκη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ (π.χ. ενημέρωση για τις λειτουργίες και εξοικείωση με την πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης της εκπαιδευτικής πύλης e-learning.sch.gr).

B. Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης

Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται με σκοπό την αξιοποίηση του «επιστημονικού δυναμικού» της σχολικής μονάδας (π.χ. αλληλοεπιμόρφωση στη χρήση ΤΠΕ, στη διαχείριση του Προγράμματος Σπουδών, στην οργάνωση και συντονισμό δραστηριοτήτων κ.λπ.). Για να είναι ευέλικτο το πρόγραμμα, προτείνεται η επιμόρφωση να σχεδιαστεί με τη μέθοδο της μεικτής μάθησης (blended learning) η οποία θα συνδυάζει τακτικές συνε-

δρίες των εκπαιδευομένων με ασύγχρονη τηλεκπαίδευση. Καθορίζονται οι διαδικασίες υλοποίησης των επιμορφώσεων, όπως ημερομηνίες συναντήσεων, υποχρεώσεις παρακολούθησης, ολοκλήρωσης, χρονοδιάγραμμα κ.λπ.

Γ. Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης

1. Οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται στις διαδικασίες της ηλεκτρονικής μάθησης και εξοικειώνονται με την πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης της εκπαιδευτικής πύλης e-learning.sch.gr (Ενότητα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης).
2. Οι εκπαιδευτικοί αναπτύσσουν συνεργατικές πρακτικές επιμόρφωσης σε διάφορες θεματικές, όπως: διδακτική γνωστικών αντικειμένων, παιδαγωγικές πρακτικές, εκπαιδευτικές καινοτομίες κ.λπ.

Δ. Δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού

Δημιουργείται **ενδοσχολικά ηλεκτρονική «τράπεζα»** επιμορφωτικού υλικού σε έντυπη ή/και ψηφιακή μορφή. Αξιοποιείται η παραγωγή και η χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, αξιοποίηση λογισμικού, φύλλα αξιολόγησης κ.λπ.) Ο εμπλουτισμός της ιστοσελίδας του σχολείου υποστηρίζει την ενδοσχολική δικτύωση και ενισχύει την αυτοεπιμόρφωση των εκπαιδευτικών (π.χ. ανάρτηση επιμορφωτικού υλικού και διδακτικού υλικού, αναζήτηση και αξιοποίηση πηγών από πανεπιστήμια, επιστημονικές ενώσεις, ερευνητικά κέντρα κ.λπ.).

Ε. Αξιοποίηση δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών

Αξιοποιείται δίκτυο πληροφόρησης και επικοινωνίας, εφόσον έχει αναπτυχθεί σε περιφερειακό επίπεδο με την υποστήριξη των Σχολικών Συμβούλων (διάχυση καλών πρακτικών, πρωτοβουλίες ομάδων εκπαιδευτικών, ανταλλαγή εκπαιδευτικού υλικού κ.λπ.).

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος της δράσης ορίζεται ο Διευθυντής του σχολείου. Δημιουργούνται ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπαιδευτικούς που θα μπορούν υποστηρίξουν την εξ αποστάσεως διαδικασία (εκπαιδευτές, τεχνική υποστήριξη) και από εκπαιδευτικούς που θα στηρίξουν την υλοποίηση του έργου (οργάνωση, επικοινωνία). Συμβουλευτικό ρόλο έχουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Οι απαιτούμενες παρεμβάσεις εξαρτώνται από το είδος, το περιεχόμενο, και τη συχνότητα των επιμορφώσεων, καθώς και την ιδιότητα και τον αριθμό των εμπλεκόμενων και

αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου
- Οι Σχολικοί Σύμβουλοι
- Επιμορφωτές Α΄ και Β΄ Επιπέδου (εκπαιδευτικοί, ειδικοί επιστήμονες)

2. Χρόνος

Οι ενδοσχολικές επιμορφώσεις διοργανώνονται εκτός διδακτικού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Η χρονική διάρκεια εξαρτάται από το είδος, το περιεχόμενο και τη συχνότητα των επιμορφωτικών συναντήσεων.

3. Υλικοτεχνική Υποδομή

Το εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου, διαθέσιμοι υπολογιστές στο γραφείο διδασκόντων και στη βιβλιοθήκη του σχολείου. Ιστοσελίδα του σχολείου. Η τεχνική υποδομή της τηλεκαίδευσης παρέχεται από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και είναι προσβάσιμη χωρίς κόστος σε όλους τους εκπαιδευτικούς και τις σχολικές μονάδες.

4. Οικονομικοί πόροι

- Αγορά σχετικού επιμορφωτικού λογισμικού
- Πιθανό κόστος επιμορφωτών

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια παρακολούθησης δραστηριοτήτων
- Ερωτηματολόγια αξιολόγησης της δράσης
- Σχέδια παρατήρησης / συνέντευξης

6. Πηγές

- Πρακτικά σχολείου
- Καλές πρακτικές και προγράμματα επιμόρφωσης άλλων σχολείων

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2 ^ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3 ^ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών			
Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού			
Αξιοποίηση δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών			
Παρακολούθηση– ανατροφοδότηση ενεργειών			
Αξιολόγηση της δράσης			
Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης			
Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών			
α. Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών			
<p>Στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας καταγράφονται οι συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και με τους Σχολικούς Συμβούλους και οι αποφάσεις στις οποίες κατέληξαν.</p>			
β. Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
<p>Η ενέργεια παρακολουθείται στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, όπου καταγράφονται οι συνεδριάσεις με την παρουσία του Συμβούλου, η επικοινωνία με εξωτερικούς επιμορφωτές και τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα.</p>			
γ. Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
<p>Η πραγματοποίηση των επιμορφωτικών συναντήσεων (περιεχόμενο, μορφή, χώρος, διάρκεια, επιμορφωτές, συμμετέχοντες) ελέγχεται βάσει του αντιστοίχου χρονοδιαγράμματος. Επισημαίνονται τροποποιήσεις που κρίνονται αναγκαίες από την πλευρά των εκπαιδευτικών.</p>			
δ. Δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού			

Οι επιμορφωτικές συναντήσεις συνοδεύονται από παραγωγή και χρήση εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού που συγκεντρώνεται και καταχωρείται σε σχετικό κατάλογο ανά διδακτικό αντικείμενο και θεματική ενότητα. Το επιμορφωτικό υλικό καταχωρείται στην προετοιμασμένη γι' αυτό το σκοπό «ηλεκτρονική τράπεζα» επιμορφωτικού υλικού του σχολείου. Οι καταχωρίσεις πραγματοποιούνται σε τακτές προθεσμίες μετά από εύλογο χρονικό διάστημα. Η ενέργεια παρακολουθείται από τη συντονιστική επιτροπή και καταγράφεται στο ημερολόγιο του σχολείου.

ε. Αξιοποίηση δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών

Η διαδικασία παρακολουθείται με καταγραφή στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας των ενεργειών δικτύωσης και την αξιοποίηση των συνεργασιών που αναπτύχθηκαν με άλλα σχολεία, επιστημονικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού των εκπαιδευτικών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η πραγματοποίηση ενδοσχολικών επιμορφωτικών συναντήσεων, καθώς και η αύξηση του αριθμού των συναντήσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών στη χρήση και την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις σχολικές πρακτικές.

Στόχος 2: Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε συνεργατικές πρακτικές ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης σε διδακτικές πρακτικές και σε θέματα διδασκαλίας, παιδαγωγικής, αλλά και διαχείρισης της σχολικής ζωής.

Στόχος 3: Η δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού για την υποστήριξη των διαδικασιών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η καταχώριση του επιμορφωτικού υλικού σε «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου και ο βαθμός αξιοποίησής του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 10

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Δείκτης αξιολόγησης 6.1: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών
Τίτλος: Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Σύνδεση με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης</p> <p>Η συστηματική διερεύνηση ανέδειξε προβλήματα όσον αφορά τη φοίτηση των μαθητών. Διαπιστώθηκε ότι: αρκετοί μαθητές – ειδικότερα των μεγαλύτερων τάξεων του σχολείου - απουσιάζουν συστηματικά από συγκεκριμένα μαθήματα, σε συγκεκριμένες περιόδους της σχολικής χρονιάς και σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας (δεν προσέρχονται έγκαιρα στο μάθημα ή δεν παραμένουν στο σχολείο για την ολοκλήρωση του προγράμματος της ημέρας). Παρατηρούνται επίσης προβλήματα συμπεριφοράς και χαμηλών επιδόσεων που συνδέονται με την αποσπασματική ή ελλιπή παρακολούθηση των μαθημάτων. Αποφασίστηκε η συγκεκριμένη δράση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η σταθερή φοίτηση και η συνέπεια των μαθητών στο πρόγραμμα του σχολείου επηρεάζουν το κλίμα της σχολικής ζωής, αλλά και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και της μάθησης. Η βελτίωση των παραμέτρων του δείκτη αναμένεται να έχει θετική συμβολή στον συντονισμό της σχολικής ζωής, στην επίδοση και πρόοδο των μαθητών, στις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών και στις σχέσεις σχολείου-γονέων.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιούνται μέτρα και ενέργειες που έχουν ληφθεί στο σχολείο τα προηγούμενα έτη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης των μαθητών.</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Η βελτίωση της συνέπειας των μαθητών στο πρόγραμμα του σχολείου και η αύξηση</p>

των ποσοστών φοίτησης στο σχολείο συνολικά και ειδικότερα στις τελευταίες τάξεις του σχολείου.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Η διαμόρφωση γραπτών κανόνων και η καθιέρωση συγκεκριμένων πρακτικών (δικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής.
- Η αποδοχή και εφαρμογή του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές.
- Η βελτίωση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων τάξεων, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Γ. Κριτήρια επιτυχίας της δράσης

- Καθιέρωση σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών
- Βαθμός αποδοχής και εφαρμογής του νέου πλαισίου του σχολείου για τη φοίτηση από τα μέλη της σχολικής κοινότητας
- Η αύξηση του ποσοστού φοίτησης των μαθητών κατά τη διάρκεια της χρονιάς σε σύγκριση με το αντίστοιχο της προηγούμενης σχολικής χρονιάς

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Προετοιμασία της δράσης

Δημιουργείται ομάδα εργασίας που μελετά τα στοιχεία του σχολείου σχετικά με τα προβλήματα φοίτησης των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται σχετικά με καλές πρακτικές άλλων σχολείων στο συγκεκριμένο ζήτημα. Συνεργάζονται με τους Σχολικούς Συμβούλους και με ειδικούς επιστήμονες σε θέματα φοίτησης των μαθητών.

β. Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών

Πραγματοποιούνται επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών με ειδικούς επιστήμονες σε ζητήματα φοίτησης των μαθητών και αντιμετώπισης της εκπαιδευτικής διαρροής.

γ. Διαμόρφωση του πλαισίου του σχολείου για τη φοίτηση των μαθητών

Οι εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν τον κανονισμό για τη φοίτηση των μαθητών στο σχολείο που περιλαμβάνει συγκεκριμένες πρακτικές (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης και διαρροής. Το τελικό κείμενο οριστικοποιείται μετά από τις συναντήσεις με τους μαθητές και τους γονείς.

δ. Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του Συλλόγου Γονέων

Ο σύλλογος διδασκόντων ενημερώνει και συζητά με τους γονείς για τους στόχους και το περιεχόμενο της προτεινόμενης πολιτικής. Ενημερώνονται επίσης οι μαθητές από τους υπεύθυνους. Οι υπεύθυνοι του τμήματος/τάξης ενημερώνουν και συζητούν με τους μαθητές σε ειδικές συναντήσεις.

ε. Υλοποίηση της δράσης

Διαμορφώνονται εργαλεία παρακολούθησης της φοίτησης των μαθητών ανά τμήμα/τάξη. Η ομάδα συντονισμού της δράσης συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς και με τη διεύθυνση του σχολείου. Καθιερώνονται συναντήσεις ενημέρωσης και ανατροφοδότησης σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση για τα προβλήματα που παρατηρούνται και την εξέλιξη της φοίτησης σε ορισμένους μαθητές. Πραγματοποιούνται τακτικές συναντήσεις υποστήριξης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς. Αναπτύσσεται σταθερή επικοινωνία και συνεργασία του σχολείου με τους γονείς των μαθητών. Εξετάζεται η διαμόρφωση των ποσοστών φοίτησης στο τέλος κάθε τριμήνου. Συγκεντρώνονται και αναλύονται τα ποσοστά φοίτησης των μαθητών στο τέλος του 3ου τριμήνου και συγκρίνονται με τα ανάλογα ποσοστά της προηγούμενης χρονιάς.

2. Οργανωτικές δομές

Την εποπτεία της δράσης έχει ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας. Υπεύθυνοι εφαρμογής της δράσης ορίζονται ο υποδιευθυντής και εκπρόσωπος του Συλλόγου Διδασκόντων. Ορίζεται ομάδα συντονισμού της δράσης η οποία συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου. Οι συναντήσεις της ομάδας εργασίας και μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εξωδιδασκτικού χρόνου των εκπαιδευτικών.

Ε. Πόροι – μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Στη δράση εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές του σχολείου, εκπρόσωποι των γονέων, σχολικοί σύμβουλοι, ειδικοί επιστήμονες σε θέματα φοίτησης.

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται στο πλαίσιο του εξωδιδασκτικού χρόνου των εκπαιδευτικών και είναι ανάλογη με τον αριθμό των συναντήσεων των ομάδων εργασίας και των ενημερωτικών συναντήσεων που θα πραγματοποιηθούν με μαθητές και γονείς.

3. Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την υλοποίηση της δράσης επαρκεί ο διαθέσιμος εξοπλισμός του σχολείου (υπολογιστής, εκτυπωτής, φωτοτυπικό μηχάνημα) και η διάθεση του χώρου των συναντήσεων καθηγητών – μαθητών.

4. Οικονομικοί πόροι

Κόστος αναλωσίμων υλικών για την αναπαραγωγή κειμένων. Πιθανόν να απαιτηθούν αμοιβές για τους ειδικούς επιστήμονες που θα αναλάβουν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγιο των ομάδων εργασίας
- Ημερολόγια εκπαιδευτικών
- Πρακτικά συναντήσεων εκπαιδευτικών-μαθητών
- Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων

6. Πηγές

- Μαθητολόγια/βιβλία απουσιών/καρτέλες μαθητών
- Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων
- Καλές πρακτικές άλλων σχολείων

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες Υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
-------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι
Προετοιμασία της δράσης			
Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών			
Διαμόρφωση του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών			
Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων			
Υλοποίηση της δράσης			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Z. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

α. Προετοιμασία της δράσης

Στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας καταγράφονται οι συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών, με τους Σχολικούς Συμβούλους και τους ειδικούς επιστήμονες και οι αποφάσεις στις οποίες κατέληξαν.

β. Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών

Η πραγματοποίηση των επιμορφωτικών-ενημερωτικών συναντήσεων (περιεχόμενο, μορφή, χώρος, διάρκεια, επιμορφωτές, συμμετέχοντες) παρακολουθείται βάσει του αντιστοίχου χρονοδιαγράμματος.

γ. Διαμόρφωση σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών

Εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων κατατίθεται γραπτώς στο Σχολικό Συμβούλιο ένα πλαίσιο κανόνων και πρακτικών σχετικά με την παρακολούθηση και την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης των μαθητών. Η σύνταξη του κειμένου ανατίθεται σε ομάδα εκπαιδευτικών. Το τελικό κείμενο οριστικοποιείται μετά από τις συναντήσεις με τους μαθητές και τους γονείς. Η διαδικασία καταγράφεται στο ημερολόγιο της ομάδας

εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου.

δ. Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων

Η δράση παρακολουθείται με τα ημερολόγια συναντήσεων εκπαιδευτικών-μαθητών και εκπαιδευτικών-γονέων, καθώς και με ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις προς τους μαθητές και τους γονείς που διερευνούν την αποδοχή και την πρόθεση υποστήριξης της δράσης.

ε. Υλοποίηση της δράσης

Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος κάθε τριμήνου οι ομάδες εργασίας θα συγκεντρώσουν δεδομένα σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου της φοίτησης των μαθητών (ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις σε επιλεγμένες ομάδες μαθητών και γονέων).

22. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Η διαμόρφωση γραπτών κανόνων και η καθιέρωση συγκεκριμένων πρακτικών (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται από τη σύνταξη ενός πλαισίου κανόνων και πρακτικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης και διαρροής στο σχολείο μετά από διαβούλευση των εκπαιδευτικών με τη μαθητική κοινότητα και το σύλλογο γονέων.

Στόχος 2: Η αποδοχή και εφαρμογή του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται με την παρατήρηση της εξέλιξης των στοιχείων της καθημερινής φοίτησης των μαθητών και παράλληλα ελέγχεται με ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις στους εκπαιδευτικούς και σε επιλεγμένες ομάδες μαθητών και γονέων σχετικά τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματα στους μαθητές.

Στόχος 3: Η βελτίωση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων

τάξεων, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων τάξεων, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στα αρχεία του σχολείου.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 11

ΤΟΜΕΑΣ 6: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Δείκτης αξιολόγησης 6.3: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
Τίτλος: Ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
<p>1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης</p> <p>Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης, στο σχολείο φοιτά σημαντικό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών και διαπιστώνονται περιστατικά κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού. Με το δεδομένο αυτό, αποφασίστηκε η ενίσχυση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με σκοπό την εξάλειψη των διακρίσεων και του αποκλεισμού καθώς επίσης την αποδοχή και την ομαλή ένταξη-ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών στο σχολικό σύστημα.</p>
<p>2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες</p> <p>Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να επηρεάσει τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ των μαθητών του σχολείου, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, καθώς και τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων. Αναμένεται επίσης να συμβάλλει στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτομιών, υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων, καθώς και στην ενίσχυση της επιστημονικής-παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών.</p>
<p>3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου</p> <p>Αξιοποιείται προηγούμενη εμπειρία από σχετικές πρακτικές και δράσεις που έχουν εφαρμοστεί στη σχολική μονάδα στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων (π.χ. συμμετοχή σε προγράμματα του ΙΠΟΔΕ).</p>
B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
<p>1. Σκοπός του σχεδίου δράσης</p> <p>Η ενίσχυση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (ισότητα, αλληλεγγύη, αποδοχή και σεβασμός της διαφοράς) με σκοπό τη δημιουργική συνύπαρξη των μαθητών στο σχολείο.</p>

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- α. Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των γονέων σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των αλλοδαπών μαθητών.
- β. Η ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο.
- γ. Η ευαισθητοποίηση και η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην εφαρμογή διαπολιτισμικών συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- 1. Ο βαθμός αποδοχής των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης από εκπαιδευτικούς και γονείς και η ενεργός συμμετοχή τους σε αντίστοιχες δράσεις στο σχολείο.
- 2. Η αύξηση προγραμμάτων και δράσεων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής αγωγής στο σχολείο.
- 3. Η απόκτηση θετικής στάσης των μαθητών απέναντι στους αλλοδαπούς συμμαθητές και η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής τους σε κοινές δράσεις.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Οι βασικές ενέργειες για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης είναι οι εξής:

α. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας σε θέματα σχετικά με τις θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της διαπολιτισμικής προσέγγισης στο εκπαιδευτικό έργο (εφαρμογή εκπαιδευτικών μεθόδων που ευνοούν την ενσωμάτωση, βιωματικές μορφές μάθησης και συνεργατικές μορφές διδασκαλίας κ.λπ). Η επιμόρφωση μπορεί να γίνει στην αρχή της σχολικής χρονιάς από ειδικούς επιστήμονες ή φορείς του Υπουργείου (ΙΠΟΔΕ).

β. Ενημέρωση γονέων του σχολείου

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων των γονέων για την αντιμετώπιση της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας των μαθητών μέσα στο σχολείο. Ενθάρρυνση γονέων, αλλοδαπών μαθητών, για συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες και συλλογικά όργανα του

σχολείου. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον Διευθυντή και ομάδα καθηγητών, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αν χρειάζεται.

γ. Ενημέρωση των μαθητικών κοινοτήτων του σχολείου

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους μαθητές σχετικά με θέματα που αφορούν τη διαπολιτισμική αγωγή.

δ. Οργάνωση και υλοποίηση επιμέρους δραστηριοτήτων

Οργάνωση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων (π.χ. πολιτιστικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου, κοινωνικές δραστηριότητες), αξιοποίηση της Ευέλικτης Ζώνης κ.λπ., για τη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος και πρακτικών αποδοχής και συνεργασίας στη βάση των αρχών της διαπολιτισμικής αγωγής.

ε. Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης

Οργάνωση και υλοποίηση εκδήλωσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς με τη συνεργασία σχολείου-γονέων-τοπικής κοινωνίας, όπου θα εκπροσωπούνται οι πολιτισμοί των μαθητών του σχολείου (τοπικά έθιμα, μουσική, χοροί, κουζίνα κ.λπ.), για το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη κοινωνία.

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο Διευθυντής του σχολείου. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, συμμετέχουν εκπαιδευτικοί του σχολείου, μαθητές και γονείς. Συμβουλευτικά συμμετέχουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι, ειδικοί επιστήμονες, καθώς και εκπρόσωποι εκπαιδευτικών φορέων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις στο σχολικό πρόγραμμα. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών και οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας
- Οι μαθητές του σχολείου
- Ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
- Οι Σχολικοί Σύμβουλοι
- Ειδικοί επιστήμονες

2. Χρόνος

Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης θα υλοποιηθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Ο χρόνος που απαιτείται για την υλοποίηση των επιμέρους ενεργειών εξαρτάται από το είδος των δράσεων που θα αποφασιστούν.

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Η συνήθης υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου (ιστοσελίδα, φωτοτυπικό μηχάνημα, υπολογιστής, εκτυπωτής, αναλώσιμα) είναι επαρκής.

4. Οικονομικοί πόροι

Εκτιμάται το κόστος των αναλωσίμων και των αναγκαίων μέσων για την υλοποίηση των δράσεων, των επιμορφωτικών συναντήσεων και της τελικής εκδήλωσης.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια καταγραφής και παρακολούθησης των προγραμματισμένων ενεργειών
- Ερωτηματολόγια και σχέδια συνέντευξης εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων

6. Πηγές

Βασικές πηγές στις οποίες μπορούν να ανατρέξουν οι ομάδες εργασίας για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης είναι το θεσμικό πλαίσιο για την διαπολιτισμική εκπαίδευση, σύνδεσμοι και ιστοσελίδες σχετικές με την διαπολιτισμική εκπαίδευση και τον εθελοντισμό, καθώς και καλές πρακτικές άλλων σχολείων.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1 ^ο τρίμ.	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.
	Σεπ-Νοεμ	Δεκ-Φεβ	Μαρ-Μαι

Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών			
Ενημέρωση των γονέων του σχολείου			
Ενημέρωση των μαθητικών κοινοτήτων του σχολείου			
Οργάνωση και υλοποίηση επιμέρους δραστηριοτήτων			
Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Z. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Z1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών

Παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής της δράσης

Η πορεία των δράσεων αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας. Προτείνεται τακτική ανατροφοδότηση και ενημέρωση του Συλλόγου Διδασκόντων σχετικά με την πορεία ή τα προβλήματα των εργασιών σε τακτικά διαστήματα, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη συμπληρωματικών δράσεων, τροποποίησης/αναθεώρησης του σχεδίου ή επιμέρους ενεργειών. Συγκεκριμένα:

1. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου και με ερωτηματολόγια στους εκπαιδευτικούς.

2. Ενημέρωση γονέων

Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο παρακολούθησης των συναντήσεων, το ποσοστό συμμετοχής των γονέων στις ενημερωτικές συναντήσεις, τα ερωτηματολόγια τα οποία διερευνούν την πρόθεση συμμετοχής και υποστήριξης των δράσεων από τους γονείς.

3. Ενημέρωση μαθητών

Η συγκεκριμένη ενέργεια παρακολουθείται με την καταγραφή των ενημερωτικών συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου. Μπορεί επίσης να αποτυπωθεί ο βαθμός κατανόησης και αποδοχής των αρχών της διαπολιτισμικής αγωγής εκ μέρους

των μαθητών μέσα από συζήτηση που ακολουθεί της ενημέρωσης.

4. Υλοποίηση δραστηριοτήτων

Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των δραστηριοτήτων γίνεται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές των ομάδων εργασίας μπορούν να τροποποιήσουν το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες υλοποίησης, αν κριθεί αναγκαίο.

5. Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης

Οι διαδικασίες οργάνωσής της καταγράφονται στο ημερολόγιο των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Η αποδοχή και τα αποτελέσματα διερευνώνται με ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των γονέων σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των αλλοδαπών μαθητών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εκτιμάται εάν οι δραστηριότητες που οργανώθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του σχολείου ανέδειξαν τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της ισότητας. Η επιτυχία του στόχου διαφαίνεται από το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών και των γονέων στα προγράμματα και τις δράσεις ενίσχυσης της διαπολιτισμικής αγωγής στο σχολείο, καθώς και από τις απαντήσεις τους σε ερωτηματολόγια.

Στόχος 2: Η ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Η αποτελεσματικότητά τους διερευνάται μέσω ερωτηματολογίων προς τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.

Στόχος 3: Η ευαισθητοποίησή και η συμμετοχή των μαθητών στην εφαρμογή διαπολι-

τισμικών συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη σύγκριση του ποσοστού συμμετοχής των μαθητών στις κοινές δράσεις του σχολείου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, από τις απαντήσεις των μαθητών σε ερωτηματολόγια για τη χρησιμότητα των δράσεων, καθώς και από το βαθμό της συμμετοχής στις διαδικασίες υλοποίησης δράσεων της φετινής χρονιάς και της τελικής εκδήλωσης.

Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 12

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Δείκτης αξιολόγησης 5.1: Εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτομίες, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Τίτλος: Η ομαλή μετάβαση των νηπίων στο δημοτικό σχολείο

A. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης αποτελεί μια ανεξάρτητη επιλογή από τη συστηματική διερεύνηση δεικτών.

Η μετάβαση των νηπίων από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο θεωρείται μια εξαιρετικά κρίσιμη εμπειρία, συνδέεται με αλλαγές ρόλων και περιβαλλοντικών συνθηκών και θέτει τις βάσεις για την πνευματική ολοκλήρωση και επιτυχία των παιδιών. Ωστόσο, η διαδικασία της μετάβασης δυσχεραίνεται από μια σειρά παράγοντες, οι οποίοι συχνά επιδρούν δυσμενώς στη σχολική εξέλιξη, στην κοινωνικοποίησή και γενικότερα στη συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων, όπως:

1. Οι μεγάλες διαφορές που παρουσιάζουν οι δύο σχολικές βαθμίδες λόγω:
  - α. της έλλειψης συνέχειας και σταθερότητας μεταξύ των Προγραμμάτων Σπουδών
  - β. των διαφορετικών σκοπών που επιδιώκουν
  - γ. του διαφορετικού τρόπου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας
  - δ. του διαφορετικού τρόπου οργάνωσής τους.
2. Οι ατομικές διαφορές των παιδιών και η ανομοιογένεια που τα χαρακτηρίζει ως προς τη σχολική τους ετοιμότητα.
3. Η ελλιπής ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
4. Οι προσδοκίες που έχουν οι γονείς για τον ρόλο του αρχάριου μαθητή, καθώς και το συναίσθημα ανασφάλειας που πιθανόν τους κατέχει για τη νέα βαθμίδα εκπαίδευσης.

Επειδή το νηπιαγωγείο παίζει τον διαμεσολαβητικό ρόλο στην ένταξη και προσαρμογή των παιδιών στο περιβάλλον του δημοτικού σχολείου και έχει ως βασικό του σκοπό να εναρμονίσει και να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση των παιδιών σε αυτό, ο σχεδια-

σμός και η υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θεωρήθηκε άμεσης προτεραιότητας, προκειμένου να αμβλυνθούν οι ανωτέρω δυσκολίες.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες που αφορούν τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων, τις σχέσεις των γονέων με τους κοινωνικούς φορείς, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, τις σχέσεις των εκπαιδευτικών μεταξύ τους, ενώ παράλληλα, συνδέεται με την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών του νηπιαγωγείου.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται πρακτικές της σχολικής μονάδας που σχετίζονται με το σχέδιο δράσης και έχουν γίνει στο παρελθόν. Για παράδειγμα, εμπειρίες που έχουν αποκομίσει οι εκπαιδευτικοί από ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων, από επισκέψεις νηπίων στο δημοτικό σχολείο ή από μια κοινή εκδήλωση νηπίων και μαθητών της Α΄ Δημοτικού.

B. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η υποστήριξη της εισόδου και της προσαρμογής των νηπίων στο δημοτικό σχολείο μέσα από τη συστηματική, συνολική και ολοκληρωμένη προετοιμασία τους, την ενεργό εμπλοκή των γονέων, την εξασφάλιση της συνέχειας στη μάθηση και τη συνεργασία των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- α. Να εξοικειωθούν τα νήπια με το περιβάλλον του δημοτικού σχολείου (χώρος, μαθητές, δάσκαλοι-διευθυντής-εκπαιδευτική διαδικασία).
- β. Να ενημερωθούν οι γονείς για την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, να υποστηρίξουν τα νήπια στη διαδικασία της μάθησης και να συνεργασθούν με εκπαιδευτικούς και υπηρεσίες.
- γ. Να αναπτυχθεί συνεχής συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων που συμμετέχουν στη δράση, καθώς και συνεργασία του νηπιαγωγείου με την τοπική κοινωνία.
- δ. Να επιμορφωθούν οι νηπιαγωγοί και οι δάσκαλοι που εμπλέκονται, για το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο-δημοτικό).

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

Βασικά κριτήρια επιτυχίας για το σχέδιο δράσης θεωρούνται:

- α. η ανάπτυξη από τα νήπια θετικής στάσης και θετικών προσδοκιών για το δημοτικό σχολείο
- β. η εμπλοκή και ενεργός συμμετοχή των γονέων στο πρόγραμμα της μετάβασης
- γ. η ανάπτυξη τρόπων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων
- δ. η δημιουργία δραστηριοτήτων για παιδιά νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου, που εξασφαλίζουν τη συνέχεια στη μάθηση.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης

Στο συγκεκριμένο σχέδιο δράσης μπορεί να εμπλακούν και να συνεργαστούν περισσότερα τους ενός νηπιαγωγεία ή δημοτικά σχολεία. Αναγκαία η υλοποίηση ενημερωτικών συναντήσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών όλων των σχολικών μονάδων και των δύο βαθμίδων, καθώς και των στελεχών της εκπαίδευσης, σχετικά με το περιεχόμενο και τους στόχους του προγράμματος μετάβασης.

β. Επισκέψεις των νηπίων στο δημοτικό

Οργανώνονται επισκέψεις των νηπίων στο δημοτικό, οι οποίες πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τους δασκάλους της Α΄ τάξης και τους Διευθυντές των δημοτικών σχολείων. Τα παιδιά ξεναγούνται στους χώρους του δημοτικού, γνωρίζουν τον Διευθυντή και τους δασκάλους, έρχονται σε επαφή με τον τρόπο εργασίας, τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τις δραστηριότητες της Α΄ τάξης, συνεργάζονται με τους μικρούς μαθητές σε δραστηριότητα που έχει δημιουργηθεί από κοινού από τους εκπαιδευτικούς των δύο βαθμίδων.

γ. Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ δημοτικού στο Νηπιαγωγείο

Οργανώνονται επισκέψεις των μαθητών και δασκάλων της Α΄ τάξης δημοτικού στο νηπιαγωγείο.

Οι μαθητές συμμετέχουν μαζί με τα νήπια σε μια οργανωμένη δραστηριότητα. Οι δά-

σκαλοι έρχονται σε επαφή με τις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου, ενώ επιτυγχάνεται και σύσφιξη σχέσεων ανάμεσα στα νήπια και τα παιδιά του δημοτικού.

δ. Κοινές εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις με το δημοτικό

Η ομάδα δράσης του νηπιαγωγείου σχεδιάζει, διοργανώνει και υλοποιεί σε συνεργασία με την δασκάλα της Α΄ τάξης δημοτικού και εθελοντές γονείς, δράσεις και εκδηλώσεις, όπως εκδρομές, επισκέψεις σε μουσεία, σχολικές εορτές, θεατρικά δρώμενα, την ανάπτυξη ενός θεματικού σχεδίου δράσης- project π.χ. για την ανακύκλωση κ.λπ.

ε. Υποστηρικτικές δράσεις της νηπιαγωγού προς την δασκάλα

α. Προετοιμασία ατομικού φακέλου για κάθε νήπιο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο άντλησης χρήσιμων πληροφοριών από την δασκάλα.

β. Επισκέψεις της νηπιαγωγού στην Α τάξη Δημοτικού και υποστήριξη του έργου της δασκάλας, για ορισμένα παιδιά, αν χρειαστεί.

στ. Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων, σε ειδικά θέματα που αφορούν τη μετάβαση

Οργάνωση ενημερωτικών και επιμορφωτικών συναντήσεων για τους γονείς των νηπίων σε θέματα που αφορούν τη μετάβαση, όπως: το πρόγραμμα και οι στόχοι του, η επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, ο ρόλος της οικογένειας στη μάθηση, τα χαρακτηριστικά ενός αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος προσχολικής εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Α΄ τάξης δημοτικού και οι επιδιωκόμενοι στόχοι κ.λπ. Οι ενημερώσεις μπορεί να πραγματοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης. Προτείνεται και η συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, όπως, σχολικός ψυχολόγος, εξειδικευμένος παιδαγωγός, μέλη των κοινωνικών υπηρεσιών.

ζ. Κοινή επιμόρφωση νηπιαγωγών και δασκάλων

Οργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων για τις νηπιαγωγούς και τις δασκάλες που εμπλέκονται στη δράση. Οι νηπιαγωγοί ενημερώνονται και επιμορφώνονται για το Πρόγραμμα Σπουδών της Α΄ τάξης δημοτικού, τους στόχους, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της συγκεκριμένης βαθμίδας και οι δάσκαλοι για τα αντίστοιχα του νηπιαγωγείου. Επιδιώκεται η πρόκληση διαλόγου και η ανταλλαγή απόψεων. Οι επιμορφώσεις μπορεί να γίνουν από στελέχη της εκπαίδευσης.

2. Οργανωτικές δομές

Οι οργανωτικές δομές καθορίζονται ανάλογα με τον αριθμό των νηπιαγωγείων που

συμμετέχουν στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Ορίζεται ποια από τις προϊστάμενες νηπιαγωγούς θα έχει την ευθύνη του γενικού συντονισμού, ποιες ομάδες δράσεις θα δημιουργηθούν και ποια άτομα θα τις συντονίζουν. Ο κάθε συντονιστής αναλαμβάνει τη γενικότερη οργάνωση, διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των ενεργειών της δράσης του. Στις ομάδες δράσης μπορεί να συμμετέχουν και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου θα γίνει προσπάθεια οι δράσεις να ενταχθούν αρχικά στο ισχύον πρόγραμμα και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών. Μικρές προσαρμογές και αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα είναι απαραίτητες προκειμένου να υλοποιηθούν οι δράσεις των επισκέψεων και η υλοποίηση των από κοινού δραστηριοτήτων. Οι επιμορφώσεις και οι ενημερώσεις γονέων και εκπαιδευτικών προτείνεται να γίνονται απογευματινές ώρες.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Η μετάβαση είναι μια διαδικασία στην οποία αλληλεπιδρούν τα νήπια, η οικογένειά τους, το νηπιαγωγείο, το δημοτικό σχολείο, και το ευρύτερο περιβάλλον. Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση της ομαλής και επιτυχημένης μετάβασης των νηπίων στο δημοτικό σχολείο. Στο ανωτέρω πλαίσιο, η επιτυχής υλοποίηση της δράσης απαιτεί τη συμμετοχή ενδοσχολικών και εξωσχολικών παραγόντων, οι οποίοι αναλαμβάνουν διακριτούς ρόλους και έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες δράσης Αναλυτικότερα, στη συγκεκριμένη δράση εμπλέκονται:

- Τα νήπια
- Οι γονείς
- Οι εκπαιδευτικοί (νηπιαγωγοί-δάσκαλοι)
- Τα στελέχη της εκπαίδευσης, (Διευθυντές σχολείων, Σχολικοί Σύμβουλοι)
- Ειδικοί επιστήμονες (π.χ. σχολικός ψυχολόγος, εξειδικευμένος παιδαγωγός, μέλη από διάφορες υπηρεσίες στήριξης)

2. Χρόνος

Ειδικά για το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης ο χρόνος υλοποίησης μπορεί να αρχίζει στα μέσα περίπου της μιας σχολικής χρονιάς (νήπια) και να συνεχίζεται μέχρι και τους πρώ-

τους μήνες της επόμενης (μαθητές Α΄ τάξης δημοτικού).

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Προτείνεται η αξιοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού στη σχολική μονάδα.

Οι εκδηλώσεις και οι γιορτές γίνονται στις αίθουσες και τους χώρους εκδηλώσεων που διαθέτουν οι σχολικές μονάδες και οι επιμορφωτικές συναντήσεις γονέων και εκπαιδευτικών μπορεί να πραγματοποιηθούν σε σχολικές αίθουσες.

4. Οικονομικοί πόροι

Οι οικονομικοί πόροι που θα απαιτηθούν εξαρτώνται από το είδος και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν. Η υλοποίηση του σχεδίου δράσης μπορεί να περιλαμβάνει:

- δαπάνες μετακίνησης (ασφαλής μεταφορά παιδιών), αν και σε όσα σχολεία χρειάζεται
- δαπάνες για τα έντυπα, τη γραφική ύλη και τα υλικά που απαιτούνται για την εκπόνηση των σχεδίων εργασίας
- δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων, εκθέσεων με έργα των παιδιών, εορτών, θεατρικών δρώμενων κ.λπ.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια (συναντήσεων, προγραμματισμένων δράσεων, σχολείου κ.λπ.)
- Φόρμες παρατήρησης
- Μη δομημένη συνέντευξη για τα παιδιά
- Ερωτηματολόγια για τους γονείς των νηπίων
- Ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την αξιολόγηση των επιμέρους ενεργειών του σχεδίου δράσης

6. Πηγές

Με την ομαλή μετάβαση συνδέθηκε το θέμα της ηλικίας έναρξης της σχολικής φοίτησης (Ν. 2327/1995), η θέσπιση της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης (Ν.3518/2006), το ζήτημα της σχολικής ετοιμότητας και ο θεσμός του ολοήμερου νηπιαγωγείου (Ν. 2525/ 1997), σκοπός του οποίου είναι η αναβάθμιση της προσχολικής αγωγής και η ολοκληρωμένη προετοιμασία των νηπίων για το δημοτικό σχολείο. Επίσης έχουν αναπτυχθεί καλές πρακτικές από νηπιαγωγεία σε διάφορες περιοχές της χώρας.

--

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης					
Διαδικασίες υλοποίησης	Ιαν. - Φεβρ.	Μαρτ.- Ιουν	Ιουλ.- Αυγ.	Σεπ. – Οκτ.	Νοεμ.- Δεκ.
Σχεδιασμός του προγράμματος και ενημέρωση εμπλεκομένων					
Επιμόρφωση νηπιαγωγών και δασκάλων					
Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων					
Επισκέψεις νηπίων στο δημοτικό					
Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ τάξης δημοτικού στο νηπιαγωγείο					
Εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις κοινές με το δημοτικό					
Υποστήριξη του έργου της δασκάλας από την /τις νηπιαγωγούς					
Υποστήριξη των παιδιών από τις οικογένειες τους εν όψει της μετακίνησης τους στην νέα σχολική μονάδα το φθινόπωρο					
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης					
Αξιολόγηση της δράσης					
Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης					
<p>Ζ1. Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση ενεργειών</p> <p>Η παρακολούθηση του σχεδίου δράσης γίνεται κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων της υλοποίησής του. Η πορεία κάθε ενέργειας-εργασίας αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας και παρουσιάζεται στην ολομέλεια. Προτείνεται η τακτική ανατροφοδότηση, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη συμπληρωματικών δράσεων, τροποποίησης/αναθεώρησης του σχεδίου ή επιμέρους ενεργειών κ.λπ. Συγκεκριμένα:</p>					

1. Ενημέρωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης

Η εξέλιξη της συγκεκριμένης ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο.

2.α. Επισκέψεις των νηπίων στο δημοτικό

2.β. Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ τάξης δημοτικού στο νηπιαγωγείο.

Η πραγματοποίηση των επισκέψεων παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο. Προκειμένου να υπάρξει διαμορφωτική αξιολόγηση των διαδικασιών και ανατροφοδότηση, χρήσιμες είναι οι μη δομημένες συνεντεύξεις και η παρατήρηση κυρίως των νηπίων, αλλά και των παιδιών της Α΄ τάξης δημοτικού, καθώς και ερωτηματολόγια στους δασκάλους.

3. Κοινές εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις με το δημοτικό

Η εξέλιξη της συγκεκριμένης ενέργειας μπορεί να παρακολουθείται με μια σειρά εργαλείων προκειμένου να βελτιωθεί και να τροποποιηθεί, αν χρειάζεται. Ενδεικτικά αναφέρονται: η καταγραφή των δράσεων και των εκδηλώσεων στο ημερολόγιο, η παρατήρηση της συμμετοχής νηπίων και των μαθητών, η χρήση μη δομημένων συνεντεύξεων στα παιδιά, ερωτηματολόγια προς τους γονείς προκειμένου να διατυπωθεί ο βαθμός ικανοποίησής τους, ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς ή τα στελέχη της εκπαίδευσης που συμμετείχαν.

4. Κοινή επιμόρφωση νηπιαγωγών και δασκάλων

Η συγκεκριμένη ενέργεια μπορεί να παρακολουθείται με ημερολόγιο καταγραφής των συναντήσεων και με ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς για τον βαθμό ικανοποίησής τους.

5. Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων

Η συγκεκριμένη ενέργεια επίσης μπορεί να παρακολουθείται με ημερολόγιο καταγραφής των συναντήσεων και με ερωτηματολόγια προς τους γονείς για τον βαθμό ικανοποίησής τους σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος.

6. Υποστήριξη του έργου της δασκάλας από τη νηπιαγωγό

Η δημιουργία ατομικών φακέλων των νηπίων παρακολουθείται με καταγραφή στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας. Η υποστήριξη του έργου της Δασκάλας παρακολουθείται με την καταγραφή στο ημερολόγιο των περιπτώσεων που ζητήθηκε η βοήθεια

της νηπιαγωγού, καθώς και των παρεμβάσεων που χρειάστηκαν.

22. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Σημειώνεται ότι ο σχεδιασμός και η επιτυχία ενός προγράμματος ομαλής μετάβασης των νηπίων στο δημοτικό εξαρτάται και από παράγοντες, όπως η γειννίαση των σχολείων (νηπιαγωγείων και δημοτικών), οι συνθήκες των σχολικών χώρων, η λειτουργία ή όχι ολοήμερου νηπιαγωγείου κ.λπ.

Στόχος 1: Να εξοικειωθούν τα νήπια με το περιβάλλον του δημοτικού σχολείου (χώρος, μαθητές, δάσκαλοι-διευθυντής-εκπαιδευτική διαδικασία).

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από την ανάπτυξη εκ μέρους των νηπίων μια θετικής στάσης για το δημοτικό σχολείο με ταυτόχρονη μείωση του αισθήματος ανασφάλειας για το νέο και άγνωστο περιβάλλον. Αυτή μπορεί να προκύψει τόσο από τις μη δομημένες συνεντεύξεις των νηπίων προς τη νηπιαγωγό, όσο και από ερωτηματολόγια προς τους γονείς.

Στόχος 2: Να ενημερωθούν οι γονείς για την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, να υποστηρίξουν τα νήπια στη διαδικασία της μάθησης και να συνεργασθούν με εκπαιδευτικούς και υπηρεσίες.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από την τροποποίηση των αντιλήψεων των γονέων για τη διαδικασία της μετάβασης μέσα από ερωτηματολόγια, καθώς και από το ποσοστό συμμετοχής τους στις εκδηλώσεις και τις κοινές δράσεις. Η επιτυχής υποστήριξη των νηπίων στη διαδικασία της μάθησης εξαρτάται και από την ανταπόκριση γονέων στη σχετική επιμόρφωση.

Στόχος 3: Να αναπτυχθεί συνεχής συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων που συμμετέχουν στη δράση, καθώς και συνεργασία του νηπιαγωγείου με την τοπική κοινωνία.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από τις καταγραφές στα ημερολόγια τόσο των συναντήσεων, όσο και του αριθμού των δραστηριοτήτων και των εκδηλώσεων για τις οποίες συνεργάστηκαν οι εκπαιδευτικοί των δύο βαθμίδων και φορείς της τοπικής κοινωνίας. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθούν και ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να διατυπωθεί ο βαθμός ικανοποίησης.

Στόχος 4: Να επιμορφωθούν οι νηπιαγωγοί και οι δάσκαλοι για το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο-δημοτικό)

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου και η όποια αλλαγή τη στάσης τους σχετικά με το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο-δημοτικό) μπορεί να διαφανεί μέσα από ερωτηματολόγια προς τους επιμορφωθέντες.

Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.